

ATSIREMK Į AŽUOLĄ

Dr. Leonas Milčius

Ne pirmą kartą teko vyksti į Vilkaviškio rajone esančius Ožkabalius – tautos patriarcho Jono Basanavičiaus tėviškę. Dar 1989 m. balandžio pradžioje Sąjūdžiui ir "Iniciatyvinei grupei Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynui sodinti" pakvietus, pilnas autobusas tuometinio Lietuvos žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo instituto bendradarbių su šeimomis nuvyko pradėti sodinti Ažuolyną. Jam turėjo būti lemta įprasmingi atgimstančios tautos tvirtybę, jos ryžtą išlikti ir būti čia – savo žemėje per amžius. Vien pirmaisiais metais paskirtame 30 ha kalvotos žemės plote buvo pasodinta per 6000 ažuolų. Pamažu kilo ištisos giraitės – Sąjūdžio Seimo, Tautos atminties, Tautos vienybės, Represijų aukų, Knygnešių, Jaunimo, Įžymių žmonių, Vilkaviškiečių...

Šiandien auga jauni vardiniai ažuolėliai Lietuvos Respublikos prezidentams, Kovo 11-ajai pažymėti, Jono Basanavičiaus premijos laureatams pagerbti, Sausio 13-osios ir Medininkų aukoms bei Vasario 16-osios nepriklausomybės Akto signatarams atminti. Apsodintas visas Aukuro kalnas. Praeitų metų pavasarį pradėjome sodinti Kovo 11-osios nepriklausomybės atkūrimo Akto signatarų giraitę. Šiuo metu Ažuolynas išsiplėtė iki 39 ha. Atsistoji po prieš dešimtmetį sodintu ažuolu ir darosi gera širdyje: medis gražiai pasistiebė, net apatinės šakos – gerokai virš galvos. Tokiam jau ir vėjai nebaisūs, ir pats atsiremti gali.

Per dešimtmetį ne tik prigijo ir ūgtelėjo mūsų pasodinti ažuolai, bet autentiškai

buvo atstatyta ir pati Basanavičių memorialinė sodyba: gyvenamas namas, kluonas, klėtis, tvartas. Viskas pakilo ir tapo vientisu muziejumi, kaip ir senasis plačiašakis kaštonas, tikriausiai dar menantis beveik prieš 130 metų bėgiojantį mažąjį Joną Basanavičių. Ir sunku šiandien pasakyti, kas čia svarbiau – ažuolynas ar muziejus, nes abu vienas su kitu yra susiję, vienas kitą papildo ir sukuria tą šventą, nepakartojamą tautos dvasios nuotaiką, kurią net po kelių mėnesių nuo apsilankymo vis jauti širdyje. Nepaprastai gražų ir reikalingą darbą tada, prieš dešimtį metų pradėjo iniciatyvinės grupės nariai: Vygandas Čaplikas, Algimantas Kepežėnas, Rimantas Krupickas, Kęstutis Labanuskas, Vitalius Stepulis, Romualdas Survila. Net nuostabu, kad jį perėmė, tęsė ir iki šiol palaiko tūkstančiai tautiečių. Kažin ar bus kada nors Tautos Atgimimui sukurtas kitas toks reikšmingas paminklas, kaip šis Ažuolynas...

Šiomet, kad ir vėjuotą, bet saulėtą balandžio 17-osios dienos rytą į Ožkabalius vyko žmonės. Ne tik dėl to, kad šį kartą ir iš Vilniaus žadėjo atvykti garbių svečių: Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, Kovo 11-osios Akto signatarai. Klostosi graži tradicija: čia pasodinant pirmąjį ažuolą, pradėti pavasario darbus, pajusti jų prasmę, taip pat apžiūrėti anksčiau pasodintuosius, paliesti, tarsi paklausti:

– O kaip čia peržiemojai be manęs?

Kartu su Signatarų klubo Prezidentu Zigmū Vaišvila ir šio klubo kanclere Birute Va-

lionyte atidarydamas šventę "Ažuolų šviesa", Vilkaviškio savivaldybės meras dr. Jonas Mačys priminė šios vietos istorinę reikšmę, Tautinio Atgimimo Ažuolyno sodinimo pradžią, pasveikino visus susirinkusius ir džiaugėsi, kad Ožkabaliai tampa vis gražesni, labiau lankomi, o J. Basanavičiaus sodyba pagaliau visai atstatyta.

Gausius šventės dalyvius nuotaikingai pasveikino V. Landsbergis. Jis pasidžiaugė, kad turės gerą progą čia, J. Basanavičiaus tėvų žemėje, Atgimimo Ažuolyne, pasodinti savo pirmąjį ažuolą.

Daug buvo kalbančiųjų. Visi buvo sutikti plojimais, gėlėmis, o pirmąjį ažuolą pasodinę signatarai perjuosti vardinėmis tautinėmis juostomis. Tačiau už vis šilčiausiai buvo sutiktas vienas iš šio Ažuolyno sumanytojų ir organizatorių – Lietuvos Tautinio Atgimimo Ažuolyno draugijos pirmininkas Vitalius Stepulis. Šiltai besišypsantis, pasipuošęs baltut baltutėliais plaukais ir tokia pat barzda bei ūsais, jis ant Aukuro kalno atrodė lyg senovės krivis, belaukiantis, kol užaugs ažuolai. Taip ir norisi palinkėti, kad jis jų sulauktų – gražiai žaliuojančių, ošiančių, teikiančių tvirtybę ir gerumą kiekvienam čia atėjusiam.

Ilgai tęsėsi šventė. Gera nuotaiką palaikė skambus orkestras, jaunos ir grakščios šokėjos. Vieną po kitos vis šiltesnės dainos dainavo iš netolimų Vilkaviškio bei Marijampolės apylinkių susirinkę etnografinių dainų atlikėjai. Laužui ant Aukuro kalno užgėsus, kartu su buvusiu Lietuvos žemės ūkio inžinerijos instituto vyriausioju in-

Šio straipsnio autorius šalia ažuolo, kurį pasodino prieš dešimtį metų.

žinieriumi, raudondvariečiu Ramūnu Blažaičiu vykome į namus.

– Graži buvo šventė, tikra sielos atgaiva. Kiekvieną kartą čia atsigauju, daug kas tampa aiškiau ir tikriaus, – kalbėjo inžinierius. – Kitais metais būtinai vėl važiuosiu, reikia kai kuriuos ažuolus atkodinti.

– Būtinai važiuosime, su visa šeima, kaip ir prieš dešimtį metų, – pritariau jam širdyje.

Po poros savaičių teko dalyvauti Lietuvos Tautinio Atgimimo Ažuolyno draugijos posėdyje, Vilniuje. Ir vėl buvo kalbėta apie vykusią šventę. Bet dar daugiau tarėmės apie Ažuolyno ir muziejaus ateitį, svarstėme, ką dar reikėtų padaryti, kad ši vieta tikrai taptų visos tautos dvasinio susitelkimo vieta, o ne vien valdiškų ar pramoginių renginių centru. Buvo prisiminti planai Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui ažuolų giraitės būtinai pasodinti kiekvienoje apskrityje.

Prisiminiau ir aš dar praeitų metų gegužės 12 d. "Dirvoje" išspausdintą straipsnį "Kam auga ažuolas?", o taip pat 1997 m. balandžio 22 d. paskelbtą rašinį "Pasvarstykime kartu", kuriame siūliau užsienyje gyvenusiems lietuviams atminti pasodinti Lietuvos atminties Ažuolyną. Į šiuos rašinius atsiliepė bene tik viena Liuda Stungevičienė iš Kanados. Kaip dabar paaiškino draugijos nariai, naujo ažuolyno kol kas gal ir nereikėtų sodinti, nes tame pačiame Tautinio Atgimimo Ažuolyne, Represijų aukų gi-

raitėje, užsienyje gyvenusiems ir Lietuvai nusipelnusiems tautiečiams atminti jau pasodinta apie 100 vardinų ažuoliukų. Nors ir nedaug yra likę vietos šioje giraitėje, bet per metus gal dar kokią dešimtį ir papildomai būtų galima pasodinti. Juk daugelis į užsienį išvykusių buvo tų pačių sovietinių represijų aukos.

Tautininkai būtinai turėtų pasinaudoti šia galimybe ir a. a. dr. Leonui Kriaučeliūnui, a. a. Stasiui Briedžiui bei kitiems buvusiems Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos vadovams, "Dirvą" redagavusiems ir leidusiems darbuotojams čia, Ožkabaliuose – svarbiausiame Lietuvos ažuolynė – pasodinti jų vardinius ažuolėlius. "Dirvos" redakcija galėtų būti ta vieta, į kurią turėtų suplaukti visi pasiūlymai, o Ažuolyno draugija Vilniuje tikrai geranoriškai juos išnagrinėtų ir padėtų pasodinti vardinius ažuolus.

Draugija pritarė ir kitai minčiai, kad gal būt Represijų giraitės vejoje galėtų rasti vietą ir tų užsienyje gyvenusių lietuvių, kurie norėjo sugrįžti ilsėtis po Lietuvos dangumi, palaikų pelenai. Juk nėra kito tokio prasmingo ir gilaus atminimo įamžinimo, kaip pereiti į švento medžio – ažuolo ošimą, jo žaliavimą ir šimtmetinę rimtį.

Draugija taip pat su dėkingumu priimtų ir kitus pasiūlymus bei paramą, jeigu užsienyje gyvenantys lietuviai susidomėtų šiais projektais ir Lietuvos Tautinio Atgimimo Ažuolyną norėtų paremti aukomis.

Šiame numeryje:

Visi remia Rolandą Paką!	2-3 p.
"Lietuvių pasaulyje visai nebėra. Liko tik žemaičiai", – skelbia "Vilniaus mylėtojas" iš Lenkijos	4-5 p.
Aistros dėl vadovavimo Lietuvių fondui	5-6 p.
Daugiau kaip 500 jaunųjų krepšininkų	9-10 p.

Atgimimo Ažuolyno 10 metų minėjime (iš dešinės į kairę): Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, Gražina Ročytė - Landsbergienė, Marijampolės apskrities viršininkas Kostas Jankauskas, Kovo 11-osios Akto signataras Juozas Karvelis. L. Milčiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **KANDIDATAS Į VYRIAUSYBĖS VADOVUS.** Oficialiai pateikęs Seimui kandidato į Ministrus Pirmininkus konservatoriaus Rolando Pakso kandidatūrą, Prezidentas Valdas Adamkus pasakė, kad Lietuvos gyvenimą gali teigiamai pakeisti tik nauja politika - atvira, patikima, aktyviai kurianti krašto ateitį. Šalies vadovo teigimu, tokiai politikai reikalingi nauji vadovai. Kandidatas į Ministro Pirmininko postą, kalbėdamas Seimo posėdyje, pabrėžė, kad galima gyventi prasmingai ir teisingai, kai suvokiama atsakomybė žmogui. Suprasdamas, kokia sudėtinga ekonominė padėtis yra Lietuvoje, R. Paksas ragino kartu ieškoti išmintingiausių Lietuvai ir jos žmonėms reikalingiausių sprendimų.

• **PRITARIMAS NET NUSTEBINO PREZIDENTĄ.** Seimo frakcijų seniūnai, ketvirtadienį susitikę su Prezidentu Valdu Adamkumi, neprieštaravo Vilniaus mero Rolando Pakso kandidatūrai į Ministro Pirmininko postą. "Buvau maloniai nustebęs, kad visi pritaria šiai kandidatūrai. Ir net konservatoriai priėmė jį, pareikšdami, kad prisiims atsakomybę už jį kaip už jų atstovą Vyriausybėje", - pasakė V. Adamkus.

• **V. LANDSBERGIS – UŽ R. PAKSĄ.** Pasak Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko, Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio, gegužės 12 d. vakare pasibaigusiame Konservatorių partijos Politinės tarybos ir valdybos posėdyje pabrėžta, kad prasidėjo **Prezidento pasitikėjimo Vyriausybės formavimas**. "Prezidentas pasirinko R. Paksą, ir mes jį paremsime", - sakė šiam posėdžiui pirmininkavęs V. Landsbergis.

• **POLITINIAI ŽAIDIMAI.** Ekspremjeras, Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius taip pat gerai vertina Prezidento pasirinktą kandidatą į Ministro Pirmininko postą. "Man atrodo, kad jis padarė vieną geriausių pasirinkimų, ir mes pritarsime R. Pakso kandidatūrai į Vyriausybės vadovo postą", - sakė G. Vagnorius po Konservatorių partijos Politinės tarybos ir valdybos posėdžio. Jis sakė tikintis, kad ši Vyriausybė turės platesnį pasitikėjimą - ją rems Prezidentas, Seimo Pirmininkas ir platesni politiniai sluoksniai.

• **KALTINIMAI.** Gegužės 12 d. vakare per Baltijos televiziją parodyta laida "Krantas". Joje Signatarų namų direktorė Jūratė Černiauskienė tvirtino, kad Vilniaus meras R. Paksas sąmoningai nesirūpino Signatarų namų remontu. Direktorės žiniomis, didžiosios rekonstrukcijos bei remontai Vilniaus mieste vyksta be konkursų, o užsakymai atitenka trims statybos firmoms - "Savy", "Lithun" ir "Ekinsta". J. Černiauskienės nuomone, šias firmas sieja tai, kad jos statybines medžiagas perka iš firmos "Restako", kurios prezidentas ir vienas pagrindinių akcininkų anksčiau buvo R. Paksas, o dabar akcininkė yra mero žmona Laima Paksienė. R. Paksas "Lietuvos rytui" teigė, kad "Krantė" paskelbti teiginiai neteisingi. Jis įpareigojo Teisės departamentą parengti ieškinius teismui.

• **SUKČIUS KENKIA LIETUVAI.** Vienos didžiausių Norvegijoje žuvų prekybos bendrovių "Sunnmore Fiskeindustri" ketina prašyti Lietuvos teisėsaugos institucijų iškelti baudžiamąją bylą kauniečiui Valdui Butkui. Verslininkas jai skolingas apie pusantro milijono JAV dolerių. "Global Fish" vadovas Geir Hoddevik patvirtino, jog lietuvis jo firmai skolingas kelis šimtus tūkstančių JAV dolerių. V. Butkus negrąžina pinigų ir kitoms Norvegijos firmoms, neatsiskaito ir su Lietuvos verslininkais. Kaunietis gerai žinomas teisėsaugos pareigūnams. Norvegijos kompanijų vadovai pranašauja Lietuvos verslui prastą ateitį.

• **NUOSTOLIAI DIDELI, BET – KALTŲ NĖRA.** Kaunas baigia skaičiuoti nuostolius, patirtus naktį po "Žalgirio" krepšinininkų pergalės Eurolygoje. Naktį iš balandžio 22-osios į 23-ąją gatvėse pergalę "šventė" keliasdešimt tūkstančių žmonių. Nukentėjo Laisvės alėjoje ir Vilniaus gatvėje esančių įmonių ir organizacijų vitrinos bei reklamos stendai, išdažyti langai, suniokotos kelios taksofonų būdelės. Nuostoliai siekia apie 34 tūkst. litų. Iškelta baudžiamoji byla dėl chuliganizmo. Vyksta tyrimas, tačiau įtariamųjų kol kas nėra.

• **KELIONĖS: IDOMUS SUTAPIMAS.** Algirdas Brazauskas gegužės 13 d. išvyko į Maskvą dalyvauti tarptautiniame renginyje "Už taikos kultūrą ir dialogą tarp civilizacijų trečiajame tūkstantmetyje". Buvusį Lietuvos Prezidentą pakvietė Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) generalinis direktorius Federico Mayor ir Maskvos meras Jurij Lužkov.

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus gegužės 13 d. po pietų išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Gegužės 14 d. vakare Illinois technologijos institute jam suteiktas šios aukštosios mokyklos garbės daktaro vardas. V. Adamkus čia įgijo civilinės inžinerijos specialybę. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Gegužės 6 d. septynios didžiosios pramonės galybės (G-7) ir aštuntoji dalyvė – Rusija susitarė dėl pagrindinių principų, kaip užbaigti konfliktą Kosove. Susitarta ir dėl tarptautinių taikos prižiūrėtojų. Ši žinia sulaukė palankių atsiliepimų NATO valstybių sostinėse. Tačiau Bonoje susirinkę užsienio reikalų ministrai išpėjo, kad tai tėra dar labai nedidelis žingsnis taikos link. Diplomatams dar paliekamas didelis darbas šį susitarimą įgyvendinti. JAV valstybės sekretorė *Madelaine Albright* pasakė, kad susitarta dėl pagrindų, tačiau dar lieka daugybė neišspręstų dalykų. Ji pridėjo, jog baigiant 20-ąjį šimtmetį, negalima leisti, kad laimėtų "etninis valymas" ir kad pačioje Europos širdyje agresijai būtų atlyginta dividendais. Rusijos užsienio reikalų ministras irgi išpėjo, kad dar per anksti kalbėti apie "persilaužimą kelyje į taiką", tačiau jau galima sakyti, kad pavyko žengti žingsnį į priekį. Vokietijoje apsilankęs prezidentas *Bill Clinton* irgi pastebėjo, kad "padarytas reikšmingas žingsnis į priekį".

Susitarime dėl konflikto baigimo visai neminimas NATO valstybių vaidmuo taikos palaikymo kariuomenėje. Kaip žinoma, prezidentas *B. Clinton* kelis kartus telefonu kalbėjosi su Rusijos prezidentu B. Jelcinu apie taikos palaikymo pajėgas. Siūlyta Rusijai irgi atsiųsti kariuovius. Dar nežinia, kaip į tokią priežiūrą pažiūrės Serbijos vyriausybė. Sutartame plane aišku tik tai, kad svarbiausią vaidmenį, užbaigiant šį konfliktą, turės Jungtinės Tautos ir Saugumo Taryba.

Jugoslavijos valdžia leido išvažiuoti nuosaikiam Kosovo albanų vadui Ibrahimui Rugovai. Atvykęs į Romą, jis pasakė, kad pritaria tarptautinei taikos prižiūrėtojų kariuomenei. Korespondentų klausinėjamas, jis atsisakė pasakyti, ar pritaria NATO karo aviacijos bombardavimams, kurie pagerėjus orui, vis plečiami. NATO kariuomenės centras Briuselyje paskelbė, kad bombos sunaikino Jugoslavijos kariuomenės amuni-

ŽINGSNIS Į TAIKĄ

cijos sandėlius Kosove. Generalas *Walter Jertz* pažymėjo, jog bombos sunaikino 200 Jugoslavijos tankų, daug šarvuotųjų, artilerijos pabūklų, apie 20 procentų sunkvežimių. Likusi karo technika jau nebeturi skysto kuro. NATO vadovybė toliau reikalauja, kad Jugoslavija išvežtų iš Kosovo provincijos visus savo kariuovius, visus saugumo būrius ir visus vidaus reikalų ministerijos baudžiamuosius karius. Tik tada galima bus kalbėti apie lėktuvų antpuolių sustabdymą.

Prezidentas *B. Clinton* pasakė Rusijos pasiuntiniui Viktorui Černomyrdinui, kad JAV sutiktų, jog taikai Kosove prižiūrėti būtų pakviesti ir ne NATO šalių kariuovės: Rusijos, Ukrainos, net Japonijos kariai. Tačiau pagrindinės jėgos turėtų būti iš NATO šalių. Prezidentas nurodė, kad Kosovo pabėgėliai, su kuriais jis susitiko Vokietijoje įsteigtoje stovykloje, nenorės grįžti į savo miestus ir kaimus, jei ten taiką prižiūrės menkos neutralių valstybių jėgos, veikiančios po Jungtinių Tautų vėliava. Jis sugrįš tik tada, jei jų saugumą garantuos stipri NATO jėga. Kalbama, kad tokių gerai ginkluotų vyrų reikės apie 50,000.

Prezidentas *B. Clinton* Vokietijoje apankė JAV kariuomenės bazes, pareiškė padėką lakūnams, rizikuojantiems gyvybėmis. Jis nurodė, kad šiais laikais civilizuotame pasaulyje neturi būti kitos rasės ar kito tikėjimo žmonių žudynių. Prezidentas apgailestavo, kad gegužės 5 d. žuvo du sraigtasparnio "Apache" lakūnai. Tai pirmieji žuvę amerikiečiai per 43 bombardavimo dienas. Prezidentas ragino karius galvoti apie Kosovo bėglius, kuriuos serbai išvarė iš namų ar nužudė. Žudynės įvyko 85-se

provincijos vietovėse. Namų neteko šimtai tūkstančių albanų. Įsivaizduokite, kad būtų išvaryti ar išžudyti visi Nebraskos gyventojai, kalbėjo prezidentas.

JAV žemę jau pasiekė pirmieji Kosovo albanų pabėgėliai. Jie priglausti karinėje Fort Dix bazėje. Tai 453 pabėgėliai, daugiausia moterys ir vaikai. Amerika pažadėjo priimti 20,000. Pirmuosius pabėgėlius sutiko karinės stovyklos vadas, ponis *Hillary Clinton* ir *New Jersey* valstijos gubernatorė. Tarp 453 bėglių atsirado dar vienas – gimęs vietinėje ligoninėje 7 svarų berniukas. Jo motina, apklausinėjama Makedonijos laikinoje stovykloje sakėsi, kad ji esanti septintame mėnesyje. Ji bijojo ten gimdyti, nes ir ji, ir kūdikis būtų mirę. Amerikietis gydytojas, dalyvavęs prie gimdymo, pasidžiaugė, kad kūdikis sveikas ir tapo nauju JAV piliečiu, o vieną dieną gali tapti ir JAV prezidentu. Tėvas Naim Karaliju, 28 metų albanas, pasakė, kad jis planuoja pavadinti savo sūnų vardu "Amerka".

20,000 pabėgėlių iš Kosovo pažadėjo priimti Turkija. Po 10,000 priims Vokietija, Suomija, Italija. Po 5,000 priims Norvegija, Švedija, Austrija, Kanada. Kitos šalys priims mažesnę skaičių pabėgėlių.

Vengrijos vyriausybė, neseniai tapusi NATO nare, paskelbė, kad jos teritorijoje veiks karinis JAV bombonešių ir naikintuvų oro uostas, iš kurio bus arčiau pasiekti Serbijos taikinius negu iš Italijos uostų. Tai labai reikšmingas vengrų sprendimas, nes Jugoslavijoje, Vaivodinos provincijoje, šalia Serbijos gyvena keli šimtai tūkstančių vengrų kilmės žmonių.

Keliais sakiniiais

• Škotijos balsuotojai, rinkdami savo parlamentą, kuriame yra 129 nariai, atmetė Tautininkų partijos siūlomą nepriklausomybę ir 44.5% balsų atidavė darbiečių partijai. Tautininkai gavo 28.3% balsų. Dabartinė Londono vyriausybė siūlė škotams ir valams plačią autonomiją, valdžios galių decentralizavimą, tačiau ragino atmesti pasiūlymus išardyti 300 metų gyvuojančią Jungtinę karalystę.

• Londone slapta teroristų grupuotė, pasivadavusi Nacių kovos grupe, susprogdino

tris bombas. Dvi bombos sprogo bengalų ir afrikiečių apgyventuose rajonuose, kita susprogdino homoseksualų lankomą barą.

• Italijoje įvykęs referendumas, siūlęs reformuoti valdžios rinkimų sistemą, nesukėlė piliečių susidomėjimo. Jame dalyvavo mažiau kaip 50% rinkėjų. Todėl ir jokių reformų nebus. Tiesa, net 90 proc. dalyvavusių balsavime pasisakė, kad reformų reikia. Nuo Antrojo pasaulinio karo Italiją jau valdė net 56 vyriausybės.

(Nukelta į 3 p.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirmą klase — \$58 • Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Vilties kibirkštėlė

Naujojo Lietuvos Prezidento veiklos pradžioje ne vienam atrodė, kad padėtis gana sparčiai taisytis. Lyg ir sklandžiai buvo suformuota Vyriausybė. Tiesa, kai kurių abejonių ir nuogastavimų kilo, kai toje Vyriausybėje neliuko vieno iš kvalifikučiausių žmonių — akademiko Zigmo Zinkevičiaus. Taip iki šios dienos ir neaišku, kas turėjo didžiausios įtakos jį nušalinant: ar Premjerui draugiška, bet akademišką beveik kasdien plūdusi "žiniasklaida", ar prieš šį Ministrą nusiteikęs Prezidento patarėjas. Kai vadovauti Švietimo ir mokslo ministerijai buvo paskirtas nieko bendro nė su viena iš tų sričių neturintis žmogus — statybininkas ir poetas, iš laikraščių puslapių šios ministerijos vardas beveik visai išnyko. Atseit, viskas tvarkoje. Ką gi, anot dažnai kartojamo posakio, nepakeičiamų žmonių nėra. Tik neseniai prasi-tarta, kad teko panaikinti abiturijos egzaminų rezultatus nemažam būriui mokinių, o pagal mokyklinio amžiaus jaunimo savižudybes Lietuva tvirtai pirmauja. Bet tokios žinutės šmėkšteli ir tuoj išnyksta, lyg krintantys meteoritai nakties danguje. Savižudybės, kaip dabar rašoma, tapo net "problemų sprendimo" būdu...

Laikraščiai labai dažnai koneveikė ir Sveikatos ministrą J. Galdiką. Buvo pateikiami iš tiesų gana įspūdingi kaltinimai. Kad tas žmogus siekė permainingų, turėtų būti niekas nenuginčytų. Bet gal ne viskas sekėsi, gal padaryta klaidų? Kaip ten bebūtų, bet paskyrus medikams vadovauti jokio medicininio pasirengimo neturintį asmenį, tiesiog stebuklingai išnyko iš spaudos ir kaltinimai šiai ministerijai. Tik retkarčiais šmėkšteli žinutės, kad viena ar kita medicinos sritis jau visiškai sužlugdyta, o kyšininkavimą pažaboti turintys įstatymai kažkur vis užstringa. Ir kaip tu žmogau "nedėsi" į balto chalato kišenę, jei giltinė su

dalgiu artėja. Viską atiduosi, ką dar beturi...

Baisiausia Lietuvos ryšk-tė — nusikalstamumas. Kai kam nusikaltimai tapo net puikiu verslu. Argi jam svarbu, kad verkiu nužudytųjų artimieji, kad bankrutuoja sukčių nuniokotos įmonės, kad Lietuvos ir lietuvių vardas vis labiau suteršiamas net mums gana draugiškų šalių akyse. Juk tauta — "stabas", anot vieno, atsiprašant, filosofo. O stabams juk nesimeldžiama.

Tuometiniam Vidaus reikalų ministrui V. Žiemeliui kliūdavo gana dažnai, o ypač už skambius, bet aiškius, neištesėtus pažadus. Tik kaip tu juos ištesėsi, jei prokuroras darbe pasirodo girtas, teisėjas mafiozą nekaltu pripažįsta, policijos raštinėje įsitaisiusi gaujos atstovė, o buvęs milicininkas, dabar uniformą pakeitęs, net neužsimerkdamas kyšius ima arba lygiame kelyje su automobiliu kūliavirščius rodo. Tačiau paskyrus kitą ministrą, oho, kaip pasikeitė "žiniasklaidos" tonas. Net nusikaltimų statistikos suvestinės iš žinių agentūrų pranešimų jau senokai išnyko. Turėtų būti "išsisklaidė"...

Tačiau tikrovė niekur neišnyko. Jos neužmaskuosi nei "krepšinio valandomis" Seime, nei tos sporto šakos varžybomis su Europos Sąjungos šalių diplomatais. Senosios įmonės bankrutuoja, o pigiai jas įsigiję naujieji savininkai greitai ima darbininkus atleidinėti. Net transportas ir energetika, užuot pelną valstybei davę, grimsta į skolas. Iš kur mokesčius besurinksi? Jau ne tik vargstančių nebeparemsi, bet ir valdininkų algoms nebeužteks. Užsienis gali ir nebeskolinti. Kas tada? Gražių Premjero įtikinėjimų į pinigus niekas nekeičia. Nori nenori, bet tenka atsistatydinti. Tiesa, pareiškus, kad dabar tegu Prezidentas už viską atsako.

Bet padangėje pasirodė pirmalaikių rinkimų audros debesys. Premjeras staiga atsirado ir visi žada jį paremti.

Juozas Žygas

Demokratiname pasaulyje vyriausybių pasikeitimas yra gana normalus reiškinys. Tokiu atveju vienam premjerui ir jo vyriausybei pasitraukus, per gana trumpą laiką, kartais net per 2-3 paras kitam politikui pavedama sudaryti naują vyriausybę. Bet Lietuvoje, beveik kaip taisyklė, kad viskas vyksta kitaip! Valdančioji partija nuo pareigos atsisako, Seimas, kuriame ji turi daugumą, irgi atsisako. Premjero pareigos — lyg karšta bulvė, kurią visi iš rankų mėto. Atrodytų, kad valdančiajai partijai būtų lyg ir pareiga naują vyriausybę sudaryti!

Valdančiajai partijai atsakomybės vengiant, sklinda gandai, kad išdo pinigai buvo išnaudoti porai mėnesių į priekį. Gal taip blogai dar nėra? Tačiau spaudoje dažnai būdavo rašoma, kad mokesčiai į išdą neįnešami laiku. Tik paskutinę savaitę mokesčiai pradėjo tvarkingiau plaukti. Bet valdančiosios partijos nenorėjimas imtis atsakomybės lyg ir patvirtintų gandus, kad valstybės išdevėjai švilpauja.

Galbūt toks šios partijos elgesys — tik ambicijų reikalas? Ambicijos ypač išryškėja konservatorių frakcijos seniū-

no Arvydo Vidžiūno pareiškime, kurį gegužės 6 d. perdavė BNS žinių agentūra:

"Atstatydamas premjerą, Prezidentas pademonstravo ir tam tikrą požiūrį į konservatorius — politinio nepasitikėjimo Gediminu Vagnoriumi dalis tenka ir visai partijai". Taip spaudos konferencijoje tą dieną pareiškė Arvydas Vidžiūnas.

Jis pabrėžė, kad konservatoriai "niekada nevengė atsakomybės" už krašto valdymą, tačiau dabar yra pažeista "europinė aksioma", kad valdančioji koalicija turi turėti ne tik "atsakomybę, bet ir galimybę pati priimti sprendimus". Taip, anot A. Vidžiūno, nutiko dėl "prezidento noro aktyviai dalyvauti vykdomosios valdžios veikloje". Pasak jo "stebukladariu, galinčiu išspręsti žmogaus problemas laikomas prezidentas" dėl tokio žmonių pasitikėjimo įgijo "didžiulę politinę galią", o "didžiulė atsakomybė" ir toliau liks valdančiosios partijos reikalas. Padėti galima pataisyti, dabar suformuojant "Prezidento priklausomybės, piliečių paramos ir Seimo pritarimo vyriausybę", mano A. Vidžiūnas.

Dabar pažiūrėkime, kaip viskas vystėsi, kur viso to pradžia. Jau senokai spaudoje buvo rašyta, kad V. Adamkus nėra gerai susipažinęs su Konstitucija. Norėtų tokias teises turėti, kokias turi Ame-

rikos prezidentas. Bet taip nėra! Konstituciją rašė LD-DP-istai, manydami, kad prezidentu bus išrinktas V. Landsbergis. Tad prezidento teises susiaurino ir sparnus apkarpė. V. Adamkus, norėdamas aktyviai dalyvauti valdyme, peržengė savo teises ir įlindo į valdančiosios koalicijos daržą. Tokiu atveju, žinoma, įvyko susidūrimas. Negalima norėti, kad prezidentas viską diriguotų, o už nesėkmes turėtų koalicija atsakyti. Prezidentas pareiškė, kad negali su premjeru susikalbėti ir su juo bendrauti. Tačiau Seimas ir valdančioji koalicija išreiškė premjerui pasitikėjimą.

Įvyko tai, ko tikriausia nei Konstitucijoje, nei Prezidento nebuvo numatyta. Valdančioji koalicija pasijuto įžeista ir atsisakė iš savo tarpo naują premjerą išsirinkti. Prezidentas buvo lyg į kampą įvartytas. Ir valdančioji koalicija, liaudies žodžiais, parodė:

— Išsivirei košė, tai ją ir srėbk!

Padėtis buvo nemaloni ir valstybei žalinga. Vienai pusei reikėjo nusileisti. Kuri nusileido, tai nežinau. Čikagoje apsilankiusi Alma Adamkienė pasakė, kad kandidatas (iš konservatorių partijos) yra surastas ir V. Landsbergio pritarimas gautas. Tuo turbūt vyriausybės krizė ir bus baigta.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

• Indonezijos ir Portugalijos užsienio reikalų ministrai svarstė, ką daryti su Indonezijos Rytinio Timoro sala, kurios gyventojai reikalauja nepriklausomybės ir kovoja prieš centrinės valdžios siunčiamą kariuomenę.

• Alžyre priesaiką davė naujasis, neseniai išrinktas prezidentas Abdelaziz Bouteflika, buvęs ilgametis užsienio reikalų ministras. Rinkimuose dalyvavo 61 proc. piliečių, iš kurių net 74 proc. balsavo už jį.

• Graikijoje apie 100 dainininkų ir modernios muzikos mėgėjų suruošė nemokamą koncertą. Jame dalyvavo 60.000 klausytojų. Koncerto tikslas — protestuoti prieš Jugoslavijos bombardavimą. Buvo deginamos JAV vėliavos. Sudegintas ir vieno amerikiečio užsienio pasas. Tam dainininkui sukeltos didelės ovacijos.

• Jungtinių Tautų Žmo-

gaus teisių komisija pasiūlė uždrausti pasaulyje mirties bausmę. Prieš šį pasiūlymą balsavo: Kinija, Amerika, Ruanda, Sudanas ir kitos septynios šalys. Dar 12 valstybių nuo balsavimo susilaikė.

• Vokietijos Žaliųjų partija yra svarbi dabartinės vokiečių vyriausybės narė — koalicijos su socialdemokratais partnerė. Už šį bendradarbiavimą partija gavo užsienio reikalų, sveikatos ir gamtos saugos ministrų postus. Partijai daug nemalonumų sukėlė Vokietijos dalyvavimas Jugoslavijos konflikte. Eiliniai nariai kritikuoja savo atstovus vyriausybėje, kad jie tyliai pritarė kanclerio politikai. Vokietijos piliečių nuomonės tyrimai parodė, kad NATO aviacijos antpuoliams nepritaria 34 proc. gyventojų. Didelę dalį nepritariančiųjų sudaro prijauciantieji Žaliųjų

partijai.

• Gegužės 1-ąją Kubos komunistų partija surengė didelę manifestaciją Havanos gatvėse. Sakoma, kad parade dalyvavo šimtai tūkstančių žmonių. Jie kritikavo JAV vyriausybę, reikalavo atšaukti Kubai taikomas ekonomines sankcijas ir sustabdyti Jugoslavijos bombardavimus.

• Jordanijos karalius Abdulla spaudos konferencijoje kritikavo Izraelio vadovus, kad jie vis atidėlioja taikos procesą. Jordanija negali nieko daugiau padaryti, nes Izraelio elgesys tik stiprina arabų ekstremistus, kurie visada pranašavo, kad iš taikos derybų su Izraeliu "nieko nebus". Visi Izraelio kaimynai laukia rinkimų, kurie įvyks gegužės 17 d., rezultatų.

• Jugoslavijoje sostinėje bomba pataikė į Kinijos ambasadą. Buvo užmuštų ir sužeistų. Tai gali pakenkti taikos derybų planams.

LIETUVOS TAUTINIO ATGIMIMO AŽUOLYNUI – 10 METŲ

Žinojo senoliai: išeisi į girią, priglusi prie medžio galiūno – visą stiprybę į save sugersi, dvasios jėgas atgausi. Jauni ažuoliukai, tautos susitelkimo ir didžiausios vilties, Tikėjimo ir Atgimimo dienomis sodinti, stiprybę iš žmonių suėmė. "Aukie, ažuole, šakokie iki pačių dausų. Mūs anūkams pasakokie apie vargą bočių jų", – linkėjo jaunam ažuolaičiui poetas P. Vaičaitis. Tikime: suaugęs Ažuolino giraitės į vieną šlamančių galiūnų girią ir bus ta

vieta, kur vis naujos kartos patirs dvasios atgaivą, sėmsis stiprybės ir jėgų dirbti Tėvynei Lietuvai. Nes čia išaugo mūsų tautos galingiausias ažuolas – dr. Jonas Basanavičius, įžiebęs mums tikėjimą ir sąmonę, kad tauta, kuri per tūkstančius metų save atmena ir per tiek laiko išlikusi nelaimingiausiomis gyvenimo sąlygomis, dabar išnykti nebegali – pasaulio tautų šeimoje jai liko vieta.

Vitalius Stepulis

Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolino draugijos pirmininkas Vitalius Stepulis

Lietuviškos prekės – Maskvoje

Per pačias stačiatikių Velykas Maskvos centre sujungdamas abi gatvės puses kabojo užrašas, kad Miasnickaja gatvės 13-ju numeriu pažymėtuose rūmuose balandžio 12-14 d.d. vyks lietuviškų prekių paroda. Likus geram pusvalandžiui iki šios parodos atidarymo jau stovėjo į lietuviškas prekes norinčių pasižiūrėti maskviečių eilutė. Pro ją praeidamas nugirdau ir būsimų parodos lankytojų pokalbį. Kalbėjosi dvi pusamžės moterys ir berniukas, gal 2-3 skyriaus mokinukas. Moterys gyrė lietuviškus pieno produktus, baltą sūrį ir sakė, kad tokius produktus bevalgant, galima liežuvį nuryti... Tokios kokybės produktų trūksta Maskvoje...

– O kokie ledai ten, Lietuvoje, turbūt, su medumi? – į jų šneką įsimašo vaikas.

– Su medumi. Su... Tiesiog tirpsta burnoje, – atsako

viena iš jų ir pasižiūri į laikrodį, ar greitai paroda bus atidaryta. Beveik kartu įeinam į rūmus.

Į parodos salę dar neleidžia. Nors durys atdaros, bet įėjimą užtvėrusi simbolinė tautinių spalvų juostelė, kurią reikės perkirpti. Tai atlikti parodos rengėjai pakvietė Rusijos investicinių kompanijų korporacijos prezidentą Olegą Lobovą ir Lietuvos Respublikos ambasadorių Rusijoje Romualdą Kozyrovičių. Netrukus jie sveikina parodos lankytojus ir kiekvienas savais žodžiais išreiškia tą pačią mintį, kad kaimyninių kraštų ekonominis bendradarbiavimas naudingas abiejų šalių žmonių gerovei kelti.

Pasidomėjau, prie kurių stendų ilgiau stovi parodos lankytojai. Mano jau minėtos moterys labiausiai domėjosi Utenos trikotažu. Ten gami-

nami mėgztiniai, vaikiški rūbėliai turi paklausą ir už Lietuvos ribų. Panevėžio ir Marijampolės pieninės rodė savo pieno produkciją, o "Pergalės" ir Šiaulių "Rūtos" konditerijos fabrikų saldieji gaminiai kvepėjo net per stendų stiklą. Vyrai daugiausia būriavosi apie "Gražtų", "Plastos" ir statybinių medžiagų įmonių gaminių. Parodoje dalyvavo 15 gamybinų susivienijimų bei įmonių. Rytų prekybos korporacijos generalinio direktoriaus pavaduotojas Jonas Tolvaišas paaikškino, kad parodai pasiūbaigus jos vietoje pradės darbą lietuviškų prekių prekybos centras.

K. Juodys

Iš Lietuvos spaudos SUDRAUSKIME NESĄMONIŲ SKLEIDĖJUS

Prof. Zigmas Zinkevičius

Apie Pietryčių Lietuvą ir ypač jos praeitį skleidžiama daug visokių nesąmonių Lietuvos lenkų spaudoje, taip pat Lenkijos ir Gudijos (Baltarusijos) periodikoje. Tai daro piktaivaliai žmonės, paprastai nesiorientuojantys šio krašto istorijoje, nesugebantys atskirti čia gyvenančių tautų, jų kalbų bei etnografijos dalykų, neturintys nė mažiausio supratimo, kas yra baltiška ir kas slaviška. Apie vieną tokią nesąmonę prieš kurį laiką "Valstiečių laikraštys" (1999 01 12) paskelbė straipsnelį "Kiekvienas sakinytis – melas!", kurį persispausdino Kanadoje leidžiami "Tėviškės žiburiai" (1999 02 16). Tame

(Nukelta į 5 p.)

Akad. Zigmas Zinkevičius (kairėje) Dainavos stovykloje su Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku prof. J. Račkausku prie paminklo Romui Kalantai. (Gegužės 14 d. sukako 27 metai nuo R. Kalantos žuvimo) J. Jasaičio nuotr.

PASAULIS IR LIETUVA

* **VYRIAUSYBĖS ATSTATYDINIMAS.** Rusijos prezidentas Boris Jelcin gegužės 12 d. atleido ministrą pirmininką Jevgenijų Primakovą ir paprašė Valstybės Dūmos patvirtinti šiame poste pirmąjį vicepremjerą vidaus reikalų ministrą Sergejų Stepašiną, kurį paskyrė laikinai eiti premjero pareigas. Prezidento spaudos tarnybos išplatintame B. Jelcino pareiškime buvęs premjeras ministras Jevgenij Primakov buvo pagirtas už šalies ekonomikos ir socialinės sferos stabilumą jo pirmininkavimo metu, tačiau Vyriausybė jau įvykdė savo užduotį, bet ekonominė padėtis šalyje nė kiek nepagerėjo. Prezidentas pasirašė įsaką, kuriuo atleido visą Rusijos Vyriausybę. Prezidento spaudos sekretorius Dmitrij Jakuškin pareiškė, kad prezidentas buvo nepatenkintas "trypčiojimu vietoje", ypač ekonomikos srityje. (ITAR-TASS, INTERFAX)

* **RUSIJOS PREZIDENTO APKALTA.** Rusijos Valstybės Dūma pradėjo svarstyti prezidento Boriso Jelcino apkaltą. Dūmos apkaltos komisijos pirmininkas Vadim Filimov išdėstė penkis kaltinimus B. Jelcinui: jis kaltinamas dėl karo Čėčėnijoje, Sovietų Sąjungos paleidimo, parlamento rūmų šturmo 1993 metais, ginkluotųjų pajėgų suirimo bei tautos "genocido", t.y. plačių visuomenės sluoksnių nuskurdimo ir drastiško gimstamumo sumažėjimo. Rusijos prezidento sekretorius spaudai Dmitrij Jakuškin pareiškė, kad B. Jelcin neigiamai vertina pasiūlymus paleisti Dūmą. Aukštas Prezidento administracijos pareigūnas pabrėžė, kad apkalta gali rimtai sukomplikuoti politinę padėtį ir priminė, kad prezidentas Dūmą gali paleisti jau birželio 15 d. (INTERFAX, ITAR-TASS)

* **DĖL DŪMOS PALEIDIMO.** Judėjimo "Mūsų namai – Rusija" politinės tarybos prezidiumo posėdyje priimtas kreipimasis, kviečiantis paleisti dabartinę Valstybės Dūmą bei pradėti rengtis naujiems rinkimams. Judėjimo vadovas Viktor Černomyrdin teigė, kad dabartinė Dūma nesugebėjo suvienyti jėgas darbui ir tik užsiėmė politine kova. V. Černomyrdin kategoriškai pasisakė prieš nepaprastosios padėties įvedimą bei pirmalaikius prezidento rinkimus. (ITAR-TASS)

* **KAS NUGALĖS?** Rusijos prezidentui Borisui Jelcinui atleidus Jevgenijų Primakovą iš ministro pirmininko pareigų, išaugo tikimybė, kad dauguma deputatų balsuos už B. Jelcino apkaltą ir nušalinimą nuo pareigų – pareiškė Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniev. J. Primakovo atleidimą G. Selezniev pavadino didžiausia pastarojo meto prezidento B. Jelcino klaida. Septynioliasdešimties kairiosios orientacijos partijų ir judėjimų pasitarime nutarta rengti masines protesto akcijas prieš Jevgenijaus Primakovo atleidimą, palaikant reikalavimą atstatyti Borisą Jelciną. (INTERFAX)

* **SPAUDIMAS.** Rusijos ambasada Vilniuje įteikė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijai notą, kurioje prašoma paaiškinti Lietuvos Seime prasidėjusio tarptautinio simpoziumo, skirto Čėčėnijos problemoms, pobūdį ir tikslus. Notoje teigiama, kad Čėčėnija priklauso Rusijos Federacijai ir prašoma informuoti, kokių dokumentų pagrindu Lietuvoje lankosi Čėčėnijos atstovai, kur jiems išduotos įvažiavimo į Lietuvą vizos. Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas A. Vidžiūnas pasveikino simpoziumo dalyvius ir išreiškė viltį, kad šis renginys parems čėčėnų siekį įgyvendinti savo valią, paskatins Rusiją žengti derybų, o ne spaudimo keliu. (INTERFAX)

* **PERMAINOS.** Lietuvos statistikos departamentas pranešė, kad Rusija nustojo būti pagrindine Lietuvos prekybos partnere. Išankstiniais duomenimis, per pirmus tris 1999 metų mėnesius, palyginus su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu, Lietuvos eksportas į Rusiją sumažėjo 4,26 karto – nuo 860 mln. litų iki 202,1 mln. litų – 7,1% viso Lietuvos eksporto, o importas iš Rusijos 1,9 karto – nuo 1,42 mlrd. litų iki 769 mln. litų – 18,7% viso Lietuvos importo. (INTERFAX)

* **RUSAKALBIŲ KORTA.** Maskvoje įvykusiame Latvijos ir Rusijos vyriausybės komisijos socialinių ir humanitarinių klausimų darbo grupės posėdyje Rusijos atstovai pareiškė susirūpinimą dėl rusakalbėjų gyventojų padėties Latvijoje – dėl lėtų natūralizavimo tempų, ribotų galimybių mokytis gimtąja kalba ir išsaugoti tautinį bei kultūrinį savitumą. Pabrėžta, kad Rusijos ir Latvijos santykių raida priklausys nuo to, kaip bus išspręstos rusų problemos. (ITAR-TASS)

* **PRIEVARTA.** Baltijos jūros ir Šiaurės regiono valstybių Tarybos komisaras Ole Espersen Sankt Peterburge pareiškė manąs, kad rusakalbėjų gyventojų padėties problemos Estijoje "toli gražu dar neišspręstos". Jis mano, kad ne visiškai tarptautinės normos atitinka Estijos įstatymai kalbos politikos ir rinkimų teisės srityje. Jis pažymėjo, kad yra pasirengęs kartu su ESBO vyriausioju komisaru tautinių mažumų klausimams Max van der Stoel tęsti derybas su Estija, siekiant priversti jos vyriausybę skirti daugiau dėmesio rusakalbėjų problemoms. (INTERFAX SEVERO-ZAPAD)

(Atkelta iš 4 p.)

SUDRAUSKIME NESĄMONIŲ SKLEIDĖJUS

straipsnelyje paneigiau neva moksliskus įrodymus, kad pasaulyje lietuvių jau nebėra, telikę žemaičiai, kurie esą lietuvių vardą pavogė iš kitos tautos (gudų). Bet nesąmonių skleidimas ir toliau nesiliauja. Iš Editos Degutienės straipsnio "Lietuvos aide" (1999 03 17), pavadinto "Vėl lošiama lenkų korta?", Matyti, kad Seinų laikraštyje "Przegląd sejnenski" kažko-

kios Vilniaus mylėtojų draugijos pirmininkas B. Zawiejskis tvirtina, esą Punksas ir Seina – tai nuo amžių lenkiškos žemės, o Vilnius vadinamas falsifikuotu pavadinimu, privalo būti *Wilno*, nes "etniškai, topografiškai, geografiškai bei istoriškai niekada nebuvo lietuvišku miestu". Istorijos klastotojas nutyli, kad šie miestai visada priklausė Lietuvai, jie buvo len-

kų okupuoti tik po Pirmojo pasaulinio karo (pirmieji du tokie ir liko, o Vilnius 1939 m. grįžo Lietuvai), kad šių miestų pavadinimai neturi nieko bendra su lenkų kalba, yra kilę iš lietuviškų (baltiškų) hidonimų *Punia*, *Seina* ir *Vilnia* (dabar vadiname *Vilnelė*), kad pastarasis upėvardis turi tą pačią šaknį kaip lietuvių kalbos žodžiai vilnis, vilnyti, t.y. srauniai tekėti

(plg. Vilnelės tēmę). Klastotojas be pagrindo vadina lietuvių mikroskopine tauta (tegu sudaro Europos valstybių pagal dydį sąrašą ir pamatys, jog Lietuva yra to sąrašo viduryje, o ne pabaigoje), apie juos, taip pat apie šių eilučių autorių pripaistė visokių niekų.

Tokios ir panašios nesąmonės skleidžiamos todėl, kad mes klastotojų nesudrau-

džiame. Turime kiekvienu atveju melą kelti aikštėn. Sugauti meluojant klastotojai pagaliau turės liautis drumstę žmonių sąmonę, skleidę tautų tarpusavio nepasitikėjimą. Jeigu į panašius paistalus nekreipsime dėmesio, manysime, jog neverta ginčytis su absurdu, tai klastotojai mums ir ant galvų užlips. Nors melo kojos trumpos, bet nepaneigtas melas gali pridaryti daug žalos. Visur ir visada jo netoleruokime.

"Voruta", Nr. 15 (393)

36-OJO LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMO VAIZDAI

Edvardas Šulaitis

viso 4,136,639 dol. Tai sudaro apie 45% viso dabartinio kapitalo. Be šių įnašų LF galėtų skirstyti tik apie pusę sumos, kurią dabar skiriame lietuvių išlaikyti.

LF Tarybos pirm. Algirdas Ostis, pranešdamas apie nuveiktus darbus, sakė:

– Lietuvių fondo taryba susideda iš 18 savanorių, kurie negauna atlyginimo, aukoja fondui pinigus ir laiką, ir apmoka savo dalyvavimo išlaidas ne tik kitų organizacijų, bet ir LF renginiuose. Nuo inkorporavimo, įskaitant ir dabartinę tarybą, joje dirbo 60 žmonių. LF turi aktyvią tarybą, valdybą, komisijas, energingą reikalų vedėją ir daug savanorių, kurie ateina į pagalbą, išsiunčiant laiškus, talkina kitomis progomis.

Baigdamas savo pranešimą A. Ostis dėkojo visiems tarybos, valdybos ir revizijos komisijos nariams bei kitiems pagalbininkams, valdybos pirmininko pareigas baigiančiam P. Kilijui ir nenuilstančiai reikalų vedėjai Alei Razmienei.

Ilga darbotvarkė

Šio suvažiavimo darbotvarkė susidėjo iš 15 punktų. Į prezidiumą buvo pakviesti:

A. Ostis, P. Kilijus, naujoji LF valdybos pirm. R. Staniulienė. Ji, o taip pat ir tarybos nariai K. Ambrozaitis ir K. Jėčius pirmininkavo šiam suvažiavimui. Sekretoriavo A. Šmulskštienė.

Sveikinimai ir pranešimai

Šiame suvažiavime dalyvavo garbingų svečių ir tokių LF narių, kurie vadovauja ir kitoms organizacijoms. Čia trumpai, bet drūtai kalbėjo: Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje G. Apuokas, garbės konsulas V. Kleiza, PL bendruomenės pirmininkas V. Kamantas, JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė. Taip pat buvo perskaityti ir raštu gauti sveikinimai iš Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko, prof. J. Račkausko, Tautos fondo tarybos pirmininko J. Vilgalio, BALF'o pirmininkės M. Rudienės.

Be jau minėtų P. Kiliaus ir A. Osčio pranešimų, čia taip pat kalbėjo Finansų komisijos pirm. S. Čyvas, LF pelno skirstymo komisijos pirm. dr. A. Razma (jis perskaitė ir Patikėtinių tarybos pranešimą), Lėšų telkimo ir palikimų komisijos pirm. V. Momkus, įstatų komisijos pirm. V. Kirvelaitis, Meno globos komisijos pirm. dr. G.

Lietuvių fondo suvažiavime. Mirusiųjų LF narių atminimas pagerbiamas susikaupimo minute. Iš kairės: mirusiųjų pavarde skaito Ramona Steponavičiūtė. Stovi suvažiavimo pirmininkai – Kęstutis Jėčius ir dr. Kazys Ambrozaitis, LF valdybos pirmininkė Rūta Staniulienė, LF tarybos pirmininkas Algirdas Ostis, buvęs LB valdybos pirmininkas Povilas Kilijus ir suvažiavimo sekretorė Aldona Šmulskštienė.

Balukas. Štai S. Čyvas pasiūlydė, jog LF finansinė veikla ir padaryti investavimai duoda gerus rezultatus. Jo teigimu, profesionalios amerikiečių bendrovės tvarkomų investicijų vertė pakilo 18.5 %. LF pradininkas dr. A. Razma, kalbėjęs apie pelno paskirstymą, akcentavo, kad 1998 m. buvo leista paskirstyti 800,000 dol, o nuo savo įsikūrimo ši organizacija lietuviškiems reikalams jau išdalijo daugiau negu 7 mln. dolerių.

Buvo suteiktas žodis ir pernai įvykusio narių suvažiavimo išrinktosios "Narių

igaliojimų teisėtumui aiškinti komisijos" pirmininkui V. Naudžiui. Šis papasakojo apie komisijos darbe sutiktus sunkumus, nurodė, kad LF taryba su komisijos narių pasiūlymais nesutiko. Suvažiavimo dalyvių dėmesiui buvo pateikti bent trys dokumentai – komisijos nutarimai įvairiais klausimais. Vienas iš jų turėjo net 13 punktų. Šie dokumentai buvo sudėti ant stalo ir tik nedidelė susirinkusiųjų dalis, turbūt, juos matė.

(Nukelta į 6 p.)

Lietuvių fondo narių 36-ojo suvažiavimo spaudos komisija (iš dešinės): Edvardas Šulaitis ("Dirva"), Laima Zavistauskienė ("Pasaulio lietuvis"), Bronius Juodelis ("Lietuvos aidas"), Emilija Andriulytė ("Draugas"), Gabija Steponienė ("Amerikos balsas"), Aldona Jurkutė ("Darbininkas"), Vytautas Radžius ("Lietuvių balsas"), Juozas Končius (LF vicepirmininkas)

Lietuvos Gen. konsulas Čikagoje G. Apuokas sveikina 36-ąjį Lietuvių fondo suvažiavimą. E. Šulaičio nuotr.

Išpūdingi rinkimai

Šiemet daugiau dėmesio sukėlė ir rinkimai į LF Tarybą, nes kiekvienais metais perrenkamas trečdalis jos narių. Prieš rinkimus registracijos ir mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 136 nariai arba jų įgalioti atstovai, turintieji 10,895 balsus (už 100 paaukotų dolerių duodamas 1 balsas).

Suvažiavime dalyvavusiems nariams buvo išdalinti balsavimų lapeliai su juose įrašytomis šešiomis pavardėmis tų ligšiolinių Tarybos narių, kurie kandidatavo ir per rinkimui. Tai dr. K. Ambrozaitis, K. Jėčius, P. Kilius, R. Staniulienė, V. Kirvelaitis ir R. Steponavičiūtė. Iš salės buvo pasiūlyti dar penki kiti. Tai – aktyvūs Lietuvių bendruomenės veikėjai: dr. V.

Bieliauskas, O. Daugirdienė, R. Kubiliūtė, V. Maciūnas, R. Plūrienė. Jie visi buvo pakviesti papasakoti apie savo visuomeninę veiklą. Suvažiavime nedalyvaujant R. Kubiliūtei, jos nuopelnus išskaičiavo dr. P. Kisieliūsis.

Buvo perrinkti visi senieji Tarybos nariai. Iš jų tarpo daugiausiai balsų gavo K. Jėčius – 7557, o mažiausiai – R. Steponavičiūtė – 5791. Neišrinktųjų penketuke daugiausiai (4264) balsų surinko O. Daugirdienė.

Buvo renkama ir revizijos komisija. Čia prie trijų kandidatų – V. Kleizos, P. Stončiaus, D. Puškorienės – buvo pasiūlytas S. Anužis. Išrinkti pirmieji trys, iš kurių V. Kleiza gavo rekordinį – 10,066 balsų skaičių.

(Atkelta iš 5 p.)

Įstatų pakeitimas

Įstatų komisijos pirmininkas adv. V. Kirvelaitis iškėlė tiesioginio balsavimo privalumus. Tai leistų balsavime dalyvauti visiems nariams, nežiūrint, kur jie begyventų, nes balsavimo kortelės jiems būtų nusiųstos paštu. Tose kortelėse būtų įrašyti visi sutikimą davę kandidatai, patvirtinti nominacijų komisijos. Taip pat reikalui esant, lapeliuose būtų įrašyti ir balsavimai dėl kitų dalykų: įstatų pakeitimo ar kitų klausimų.

V. Kirvelaitis taip pat perskaitė ir tuos įstatų punktus, kuriuos reikėtų pakeisti. Metinius suvažiavimus liečiantis 17-asis punktas kei-

čiamas iš esmės. Jo nauja redakcija: "Nariai suvažiavime dalyvauja tiesiogiai. Jie renka tarybą ir kontrolės komisiją, balsuodami tiesioginiu balsavimu. Suvažiavime narys gali atsiimti savo balsavimo kortelę ir balsuoti asmeniškai".

Siūlomi pakeitimai sukėlė daug audringų diskusijų ir bereikalingo nervinimosi. Pirmininkaujantis K. Jėčius siūlė diskusijas nutraukti ir balsuoti už jų priėmimą. Čia vėl įsiterpė V. Naudžiaus vadovaujamos komisijos narys P. Jurkus aiškindamas, kad reikėtų leisti pristatyti ir jų nutarimus, juos aptarti ir tik tada balsuoti. Tačiau šis pasiūlymas nesulaukė dėmesio.

Už įstatų pakeitimą, kurį pristatė V. Kirvelaitis, balsavo 7,114, prieš – 2,931. Ta-

da V. Naudžiaus vadovaujamos komisijos atstovai demonstratyviai apleido salę. Tačiau dėl to suvažiavimas, atrodo, nė kiek nenukentėjo. V. Kamantas perskaitė 36-jo suvažiavimo nutarimų projektą. Jam buvo pritarta.

Nežiūrint, kad šis suvažiavimas buvo karštas ir kai kuriems dalyviams padidino kraujo spaudimą, jis gal tuo ir buvo įdomus. Dauguma supranta, kad Lietuvių fondas atlieka didelį darbą ir kad įvairūs įtarinėjimai dėl balsų skaičiavimo nėra pakankamai pagrįsti. Gal reikėtų tik džiaugtis, jog žmonėms nenubosta šioje organizacijoje dirbuotis. Žinau ne vieną lietuvišką organizaciją, kurios valdybų narius reikia vos ne per prievartą atsivežti į susirinkimus ir įtikinėti juos kandidatuoti. Gerai, kad LF tokių problemų dar neturi.

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ
SUAŽIAVIMO NUTARIMAI

Lietuvių fondo 36-asis metinis narių suvažiavimas, įvykęs 1999 balandžio 24 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte, Illinois valstijoje, išklause Lietuvos fondo tarybos, patikėtinių tarybos, valdybos, kontrolės komisijos ir kitų komisijų bei įgaliotinių pranešimus ir suvažiavimo dalyvių pasisakymus, priėmė šiuos nutarimus:

1. Suvažiavimas dėkoja Lietuvių fondo nariams už nuolatinės aukas, didinant pagrindinį kapitalą, testamentų sudarytojams – už palikimus Lietuvių fondui, spaudai, radijui ir televizijai už informaciją visuomenei. Visų dėka Lietuvių fondo pagrindinis kapitalas artėja prie 10 milijonų dolerių. Suvažiavimas džiaugiasi 1998 metais gautais įnašais ir dėkoja Lietuvių fondo vadovybei, ypač tarybos ir valdybos pirmininkams Algirdui Osčiui ir Povilui Kiliui bei jų talkininkams už pastangas pasiekti ir viršyti 9 milijonus.

2. Suvažiavimas pritaria, remia ir kviečia visus lietuvius padėti Lietuvių fondo tarybai ir valdybai šiais metais pasiekti 10 milijonų dolerių pagrindinį kapitalą, kad būtų galima dar daugiau remti liutuanistinį švietimą, kultūrą, jaunimą, aukštąjį mokslą ir kitus svarbius išeivijos bei Lietuvos reikalus.

3. Suvažiavimas pasisako, kad šiais metais Lietuvių fondo Pelną skirstymo komisija ir toliau ypatingą dėmesį kreiptų į išeivijos liutuanistinį švietimą, mokyklines priemones, knygas, mokytojų studijas ir paramą mokykloms.

4. Suvažiavimas primena, kad Lietuvių fondo vienas iš tikslų yra remti lietuvišką

Lietuvių fondo narių 36-ojo suvažiavimo nutarimus skaito PLB pirmininkas Vytautas Kamantas.

kultūrą, ir todėl prašo LF vadovybę, o ypač LF Pelną skirstymo komisiją atkreipti dėmesį bei dosniau remti lietuvių ansamblius, chorus, dainų ir šokių grupes, muzikus ir kitus kultūrinės veiklos junginius.

5. Suvažiavimas taip pat pasisako, kad ir šiais metais Lietuvių Fondo Pelną skirstymo komisijos reikšminga pinigų dalis būtų paskirta lietuvių spaudai, radijui ir kitoms informacijos įstaigoms, nes jos buvo ir yra pagrindinis visos lietuviškos veiklos palaikytojas.

6. Suvažiavimas dar kartą prašo visus lietuvius sudaryti testamentus, atidaryti bankuose "trust" sąskaitas ar kitokiais būdais dalį ar visą savo turtą palikti Lietuvių fondui, kad jų įnašai bei palikimai ir toliau remtų išeivijos ir Lietuvos švietimą, kultūrą ir jaunimą.

7. Suvažiavimas pakartotinai prašo, kad visos lietuvių šeimos kviestų arba patys naujais Lietuvių fondo nariais įrašytų savo vaikus, vaikaičius, giminaičius ir Lietu-

vių fondo stipendijas gavusius studentus, nes tuo pratęsimė Lietuvių fondo ir lietuvių išeivijos veiklą.

8. Suvažiavimas kviečia visus lietuvius ir organizacijas Lietuvių fondo nariais įrašyti Lietuvos partizanus, Sibiro tremtinius, buvusius politinius kalinius ir visus tuos, kurie už Lietuvą kovojo, jai dirbo, už ją aukojosi. Tai būtų tam tikras jų įamžinimas ir jų pagerbimas. Jų vardu sudėtos mūsų piniginės aukos tarnaus ateities lietuvių kartoms. Šie 1999 metai yra Lietuvos laisvės kovų minėjimo metai. Šia proga prisiminkime ir įamžinkime Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidiumo narius, kurie yra: Tarybos prezidiumo pirmininkas generolas Jonas Žemaitis – Vytautas, Tarybos prezidiumo sekretorius majoras Petras Bartkus – Žadgaila, "Tauro" apygardos vadas kapitonas Aleksandras Grybinas – Faustas, Vakarų Lietuvos srities štabo viršininkas kapitonas Vytautas Gužas – Kardas, "Dainavos" apygardos vadas pulkininkas

TRAGIŠKŲ BIRŽELIO
ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Adolfas Ramanauskas – Vagnagas, "Prisikėlimo" apygardos štabo viršininkas kapitonas Bronius Liesys – Naktis, "Prisikėlimo" apygardos vadas pulkininkas-leitenantas Leonardas Grigonis – Užpallis ir "Didžiosios kovos" apygardos štabo viršininkas pulkininkas Juozas Šibaila – Merainis.

Nutarimų komisija:

Stasys Baras,
Vytautas Kamantas,
Ferdinandas Kaunas,
Daina Kojelytė,
Jonas Valaitis

Tragiškojo birželio – Sovietų Sąjungos vykdytų Baltijos kraštų gyventojų tremimų minėjimą Detrote jau 58 metus praveda Michigan Baltijiečių komitetas. Šiemet minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 13 d., 10 v.r. latvių Šv. Povilo ev. liuteronų bažnyčioje, 30623 W. 12 Mile Road, Farmington Hills, MI. Lietuviams Baltijiečių komitete atstovauja adv. Kęstutis Miškinis. Jo tel. (248) 967-2040. Visus kviečiame dalyvauti.

Regina Juškaitė-Švobienė

TRISDEŠIMT SEPTINTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 1999 metų spalio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridėdama užklijuoto vokelio, kuriame idėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

Man patinka būti lietuve

"Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būt.
Tą garbę gavome užgimę
Jai ir neturim leist pražūt"

Aš esu dėkinga tiems žmonėms, kurie kovojo už lietuvių. Jie yra žymiausi mūsų tautos žmonės: J. Basanavičius, V. Kudirka, A. Baranuskas ir daug kitų. Tokių pasiaukojusių žmonių dėka Lietuva tapo nepriklausoma.

Mes taip pat turime prisiminti knygnešius, kurie slapta gabeno knygas į Lietuvą, kai rusai uždraudė lietuvišką spaudą. Jie kovojo prieš okupantus, siekė, kad Lietuva būtų laisva. Daug knygnešių rusai ištrėmė į Sibirą.

Dabar Lietuva – laisva. O kai mes gyvenome Lietuvoje, ji buvo okupuota. Aš gimiau Lietuvoje. Ir mano tėvelis, ir sesė taip pat gimė Lietuvoje,

Milda Maciulevičiūtė

o mama gimė Sibire. Mano senelis gimė Amerikoje. Jis atvažiavo į Lietuvą, būdamas dešimties metų. Prieš devynerius metus seneliai atvažiavo į Ameriką. Po dviejų metų jie iškviatė mūsų šeimą į Ameriką.

Kai mes atvažiavom į Ameriką, aš tik šiek tiek supratau angliškai, todėl mokykloje kalbėti nenorėjau, nes nemokėjau. Kitais metais

man jau nesunku buvo kalbėti angliškai. Antrais metais aš įstojau į lietuvių skautų organizaciją, o trečiais pradėjau mokytis lietuvių šeštadieninėje mokykloje.

Po trijų metų, kalbėdama lietuviškai, aš dažnai pavartodavau angliškus žodžius vietoj lietuviškų. Praėjusiais metais, kai mudu su tėveliu grįžome iš Lietuvos, man pasidarė lengviau kalbėti lietuviškai. Aš pastebėjau, kad mano lietuvių kalba, gyvenant Amerikoje, pasikeitė.

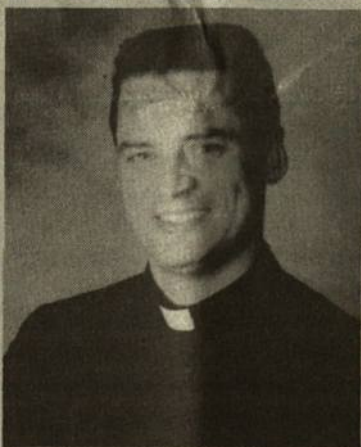
Man dabar patinka būti lietuve, nes mano vardas – lietuviškas. Vaikai pažįsta mane ir žino mano vardą, nes tokio vardo daugiau nėra mokykloje. Tik jiems sunku ištartiti mano pavardę, nes ji yra ilga. Kai ištaria, jie pralinks-mėja ir kitiems ją kartoja.

Vaikai ir vaikaičiai

KUNIGAS THOMAS MARGEVIČIUS

Gegužės 29 d., šeštadienį, St. Paul arkivyskupijoje (Minneapolis, Minnesota) bus iššventintas į Romos Katalikų bažnyčios kunigus buvęs klyvlendietis Thomas Margevičius. Kunigystės sakramentą jam suteiks arkivyskupas Harry Flynn, D.D. Savo pirmąsias padėkos šv. Mišias naujasis kunigas aukos birželio 6 d. 12 val. St. Thomas More parapijoje (4170 N. Amber Dr., Brooklyn, Ohio). Po to bus priėmimas.

Būsimasis kunigas T. Margevičius pakrikštytas šv. Jurgio parapijoje, Cleveland, Ohio. Jis augo gausioje, dvilikos vaikų šeimoje, lankė St. Thomas More pradžios mokyklą Brooklyn, OH, vėliau mokėsi St. Edward gim-

nazijoje Lakewood, OH, studijavo Youngstown State universitete. Biologijos bakalauro laipsnį iš laukinės gyvūnijos išteklių srities įgijo West Virginia universitete.

Kurį laiką T. Margevičius dirbo "Ohio Department of Natural Resources" gamtos specialistu, o vėliau

dešimtį metų paskyrė jaunimo bažnytiniam auklėjimui Minnesota valstijoje. Jis baigė St. Paul seminariją ir įgijo teologijos magistro laipsnį, savo tiriamajame darbe nagrinėjęs šv. Jono Evangeliją. Jis dirbs kunigu Minnesota valstijoje.

T. Margevičius priklauso Kristaus palydovų katalikų sąjungoje ir gyvena kartu su kitais 15 kunigų bei seminaristų, aptarnaujančių Minnesota valstijos parapijas. Šią grupę St. Paul diecezijos arkivyskupas įsteigė 1991 metais.

T. Margevičiaus tėvas Juozas iki išėjimo į pensiją dirbo staliumi. Mama Margarete – kepėja, namų šeimininkė.

Klyvlendo "Švyturio" auklėtiniai pasirašo atviruką Žydrūnui Ilgauskui ir linki jam kuo greičiau pasveikti. Iš kairės: Paulius Rukšėnas, Danius Šilkaitis, Kęstutis Kalvaitis, Simas ir Lukas Laniauskai.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė
24

Jūs gali paprašyti, kad pasitikrintumėte sveikatą, tačiau tik po to, kai jums pasiūlys darbą. Taip pat jūs gali paprašyti pažymos, kad nevartojate narkotikų. Jei kada nors atsidursite tokioje padėtyje, kai pasijusite diskriminuojami, galite paskambinti į EEOC telefonu 1-800-669-3362 ir sužinoti, kas gali jums padėti.

Išvairovė

Daugelyje didesnių organizacijų stengiamasi įdarbinti kiek galima įvairesnius žmones. Įvairovės samprata apima amžių, lytį, gyvenimo būdą, religiją, išsilavinimą ir kalbą. Kompanijos pradeda įvertinti kaštus, kuriuos sukelia skirtingų visuomenės grupių ignoravimas ir sumenkinimas. Dėl to prarandamos kai kurios klientų grupės ir brangiai kainuoja bylinėjimasis teismuose.

Kreipdamiesi dėl darbo, ypač į didelę organizaciją, pasinaudokite įvairovės koncepcija, kad įgytumėte pranašumą prieš Amerikoje gimusį kandidatą. Pabrėžkite tai, jog kalbate dviem kalbomis, todėl geriau suprasite klientus, kilusius iš kitų kraštų, nurodykite, kad turite gerus ryšius savo tautinėje bendruomenėje, kelionių patirtį.

Priežastys, dėl kurių galite negauti darbo

Štai kai kurios priežastys, dėl kurių kompanijos gali nepriimti į darbą:

- nerodo entuziazmo pasiūlytam darbui;
- neturi jokių konkrečių siekių ("Sutinku dirbti bet ką")
- nesugeba bendrauti;
- prasta išvaizda;
- nieko nežino apie šią kompaniją;
- nepakanka darbo patirties;
- neturi nuosavo automobilio;
- pavėlavo į pokalbį;
- per daug kalba apie save;
- nepatikimas;
- neatsakingi pareiškimai

arba elgesys.

Pagalvokite, kokių žmogų jūs norėtumėte įdarbinti, būdamas kompanijos vadovu. Bet kuri kompanija, svarstanti, ar priimti jus į darbą, norės paties geriausio kandidato. Per pokalbį išaiškės kai kurios tik išvardintos savybės. Jos ir nulems, kas gaus darbą.

Dokumentai

Kai gausite darbą, jums reikės užpildyti formą F-198, patvirtinančią, jog įsidarbinote. Darbdaviui turėsite parodyti įvairius dokumentus. Pagrindiniai dokumentai yra šie: socialinio draudimo kortelė, I-94 kortelė, kurioje yra atžyma apie leidimą dirbti arba bet kuris kitas dokumentas, suteikiantis šią teisę (Employment Authorization Document – EAD), pavyzdžiui I-688B arba naujasis I-766. Jums taip pat reikės pateikti paso, vairuotojo pažymėjimo ir kitų, asmenybę patvirtinančių dokumentų kopijas.

Jeigu turite mokslinį laipsnį ar aukštojo mokslo diplomą, kurį įgijote savo šalyje ir kuris išduotas ne anglų kalba, paskambinkite į Pasaulinę mokslo tarnybą (World Education Services, Inc.) telefonu 1-212-966-6311 ir pasiteiraukite, kur galima šį dokumentą oficialiai išversti ir įvertinti. Darbdavys gali šito pageidauti. Čia jums gali padėti ir jūsų šalies ambasada.

Jeigu atvykote į Ameriką, gavę studento vizą (F1), pirmaisiais studijų metais neturėsite teisės dirbti. Antraisiais metais galėsite dirbti maždaug po 20 valandų per savaitę. Per mokslo metų atostogas paprastai leidžiama dirbti pilną darbo dieną. Baigę aukštąją mokyklą, dar 12 mėnesių galėsite likti JAV ir dirbti pilną darbo dieną. Daugelis turinčių F1 vizą per tą laiką pakeičia savo statusą, pasinaudodami darbdavio parama (employer-sponsorship) ir gauna H1B vizą arba leidimą gyventi nuolat.

Pradėjus dirbti, darbdavys paprašys jus užpildyti formą "W-4", kuri reikalinga mokesčiams apskaičiuoti. Joje nurodysite, kuriomis mokesčių lengvatomis turite teisę pasinaudoti. Juo daugiau turite šių teisėtų lengvatų, juo mažiau bus išskaičiuojama iš jūsų atlyginimo.

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavagė. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com http://www.melodija.com

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

44

Šabono dar nepriėjus, mus pasitiko grupė žingeidžios, tik keturiomis virvutėmis "apsirengusios" mišrios jaunuomenės grupelė. Beveik iškilmingai, su visa palyda įžengėme į šaboną. Gal koks tuzinas suaugusių vyrų, sutūpusių kairėje, palinkusio stogo pavėsyje, neramiai sužiūro į mus. Atrodė, kad savo pasirodymu nutraukėme kažkokį jų pasitarimą. Tradiciškai Yanomami, kalbėdamiesi ar tardamiesi, daugiausia tu-

pi. Gal taip yra todėl, kad jų namų apyvokos kultūra dar nepasiekė kėdžių ar suolų būtinybės?

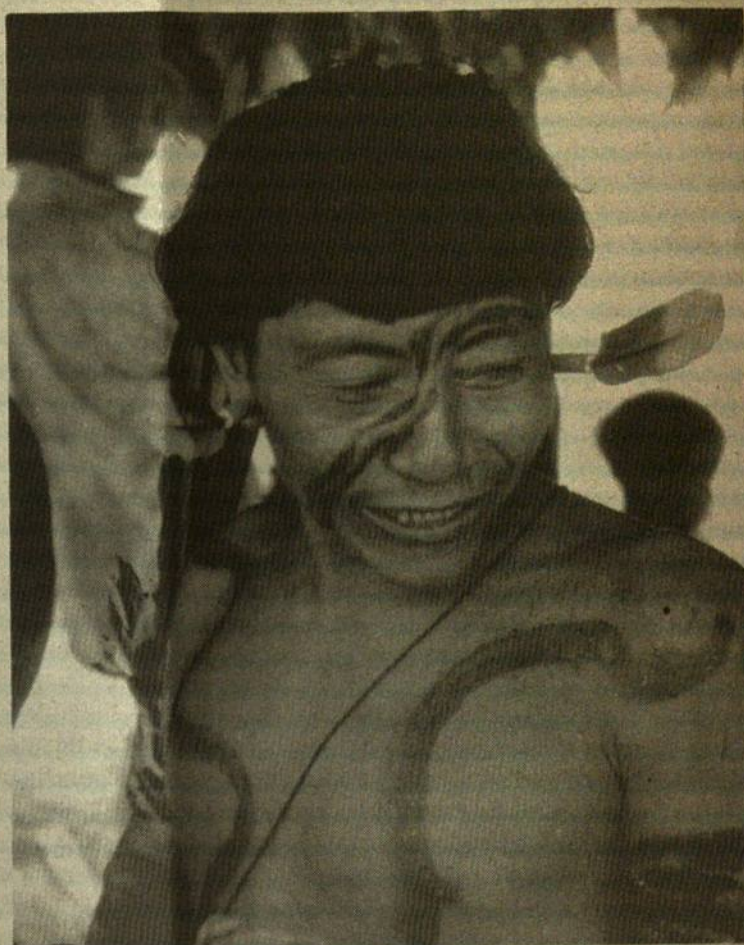
Netrukus ir visas šabono pasaulis sužiūro į mus tris, gal daugiausia į Coyote ir mane, nes Pedro veide ir žemame ūgyje jie išžiūrėjo ką tai sau artimo. Ratu tupėjusieji atsistojo, o iš tolimosios šabono pusės į mus artėjo likusieji vyrai ir būrys paauglių, saujose sugniaužusių kokių septynių pėdų ilgio lankus ir panašaus ilgio strėles. Už jų sekė moterys su vaikais.

Pusračiu mus apsupę, bet ne per daug priartėję, indėnai žvilgsniais tyrinėjo mūsų veidus, aprangą, apavą, mūsų potencialų pavojų arba naudą jiems ir stebėjosi, kodėl mūsų kūnai turi tiek daug laisvų, nuimamų "odų" (mes tas "odas" vadiname rūbais). Man atrodė, jog jie daugiau domėjosi manimi, negu Coyote, nes buvau akiniuotas, pranokstantis kitus ūgiu, gal-

vą prisidengęs marga kariška skrybėle ir dėvėję dar vieną papildomą "odą", kurios Coyote neturėjo. Mat vilkėjau vadinamąją keliautojo liemenę – labai praktišką tokiose kelionėse drabužį su gausybe kišenių. Visa tai mane stebintiems tikriausia sudarė išpūdį (aišku, visai teisingą), jog aš esu mūsų grupės "Didysis Bananas", neabejotinai turintis jiems dovanų.

Aš, savo ruožtu, stebėjau juos. Yanomami genties nariai yra neaukšto ūgio: vyrai retai viršija penkias pėdas, moterys – dar žemesnės. Didesnė šio šabono bendruomenės dalis buvo nuogi, neskaitant tų garsiųjų virvučių apie juosmenį, rankas ir kojų blauzdas – tiek vyrams, tiek ir moterims. Nuogosios natūraliosios egzistencijos tyrinėtojai, o taip pat ir nudizmo praktikuotojai tvirtina, jos įprastinėse sąlygose susitikus su kitais nuogaisiais, dėmesys natūraliai sutelkiamas tik į sutiktojo veidą ir jo išraišką, bet ne į fizinę išvaizdą. Daugumai (bet ne visoms indėnų giminėms) nuogumas yra natūraliausia būtis, kurioje jie yra gimę ir kurioje tęsia savo gyvenimą iki pat jo pabaigos.

Likusieji vyrai ir moterys dėvėjo trumpas raudonas prijuostas. Kokia šių prijuosčių atsiradimo raida natūralioje beapranginėje kultūroje – nežinau. Tiek vyrai, tiek ir moterys puošėsi per ausų spėniukuose perdurtas skylės perkištais plonais, gal pusės sprindžio ilgio nendrių gabaliukais, iš kurių kyšojo trumpos (daugiausia – žalios spalvos) papūgų plunksnos. Moterų ir paauglių merginų veidai buvo papuošti į lūpų kampuose ir apatinės lūpos centre išdurtas skylės ikištais plonais, trumpais nendrių ga-

Kūno dekoravimas. Dažai padaryti iš anglių ir Ochijote augalo sėklų mišinio. Autoriaus nuotr.

Jaguaro ūsai – tik moterims. Autoriaus nuotr.

balais. Tokie pat nendrės gabaliukai buvo perkišti ir per apatinę nosies pertvaros dalį. Šie papuošalai imituoja jaguaro ūsus.

Jeigu kuriam nors žingeidžiam skaitytojui kiltų klausimas apie tokių "papuošalų" nepraktiškumą ar tiesiog trukdantį nepatogumą romantiškais atvejais, tai jam

turėčiau paaiškinti, jog Yanomami kultūroje bučiavimasis yra absoliučiai nežinoma keistenybė. Coyote pasakojo, jog jam kartą juokais bandant pabučiuoti Yanomami merginą į skruostą, ji tą bandymą išsiaiškino kaip kanibališką siekį – bandymą ją suvalgyti. Buvo daug riksmo, klyksmo, o Coyote vos išvengė peilio.

Net ir šabone Yanomami indėnai nesiskiria su ginklais.

Autoriaus nuotr.

SKELBIMAS

Studentų ateitininkų sąjungos
Centro valdyba

nuoširdžiai kviečia visą universitetinio amžiaus jaunimą atšvęsti mokslo metų pabaigą ir sutikti vasaros šilumą gražioje gamtoje ir studentiškoje aplinkoje,

Dainavos stovyklavietėje (Mich. valst.)
gegužės 21 - 23 dienomis

Praleisite malonų savaitgalį kartu su draugais ir pajusite tikrą Dainavos stovyklavietės ateitininkišką dvasią. Programa prasidės ankstų šeštadienio rytą. Todėl siūlome atvykti penktadienio vakare.

Savaitgalio kaina – \$40, jeigu užsiregistruosite iki gegužės 17 d. (pirmadienio), \$50 – jeigu užsiregistruosite vėliau. Prašome registruotis pas Liudą Landsbergį tel. (708) 533-2022 arba elektroniniu paštu pas Elenutę Tijūnėlytę: ertijune@midway.uchicago.edu

Norėdami gauti išsamesnių žinių, skambinkite Mariui Polikaičiui (630) 257-2022.

Labai laukiame visų !!!

"GRANDIES" 40-METIS

Illinois valstijos gubernatorius George H. Ryan šiemet, gegužės 15-ąją paskelbė lietuvių tautinių šokių ansamblio "Grandies" diena šioje valstijoje, pagerbdamas ansamblio veiklos 40-metį. Iš gubernatoriaus įstaigos gautoje nuotraukoje ponia Ryan su ansambliciais.

Š Ė T O N A S

Vladas Vijeikis

aš imu į savo rankas Dievo vardu paženkliną dolerį. At-laidai aš padvigubinsiu kovą su skautais. Tik man, šėtone, padėk".

Mokyklose daugėja nusikaltimų. Šėtonas trina rankas: "American Civil Liberty Union" gerai darbuojasi.

Kaip žinoma, jaunuomenės nusikaltimų Amerikoje smarkiai padidėjo. Kada atsitinka tragiškas ir skelbtinas atsitikimas, tada sukelia psichiatrai, psichologai, politikieriai ir kitokie nekadėjai, kurie ir ima svarstyti, kodėl taip įvyko. Pilsto iš tuščio į tuščią ir stengiasi parodyti savo gudrumą, bet tai jiems labai retai pavyksta. Yra tokių, kurie visą bėdą sumeta televizijai. Dabar tokia mada. Tad jeigu televizija ugdo nusikaltėlius, tada jų būtų milijonai. Mažai kas atkreipia dėmesį į tai, kad išvijo Dievą iš mokyklų ir jose nebeliko moralinės atramos.

Per amžius žinoma, kad šeima yra viso auklėjimo pagrindas, o tėvas yra to auklėjimo vadovas. Kas gi atsitiko? Dabar šeimoje vadovauja vaikai. Tėvas neturi teisės net žvilgtelėti į sūnaus kambarį. Mat pažeidžia vaikų privačias teises. Jeigu tėvas pabandys parodyti savo gamtos suteiktą galią, bus patrauktas į teismą. Sūnelis savo kambarielyje turi ginklų sandėlį ir gamina bombas, bet tėvas to nežino, nes jam uždrausta trukdyti sūnaus privatų gyvenimą.

Kada tėvas turėjo labai gerą psichologinį patarėją, tada nusikaltimų buvo žymiai mažiau. O tas puikus patarėjas buvo tėvo diržas. Ir kaip jis puikiai atstojo visą gaują psichologų ir politikierių! Koks tai buvo puikus auklėtojas!

Gražinkite Dievą į mokyklas ir tėvui atiduokite jo teises. Psichologai ir politikieriai tegul eina dirbti naudingą darbą.

Daug metų pasaulyje buvo žinoma raudonoji armija, kurios vienas uždavinys buvo kova su Dievu. Kaip žinia, raudonoji armija kovą pralaimėjo. Tai buvo tikra šėtono organizacija. Bet šėtonas nepasiduoda. Amerikoje veikianti "American Civil Liberty Union" yra tikras šėtono SS dalinys. Štai paskelbė kovą prieš skautus. Kadangi jų šūkyje minimas Dievas, tai jie negali rinktis mokyklos patalpose. Negana to, kad tiems šėtono kariams pavyko išguiti Dievą iš mokyklų, dabar užpuolė skautus. Skautai dar tarnauja tėvynei ir artimui. Argi tie gražūs tikslai taip pat užkliūva šėtono kariams? Bedieviai, homoseksualistai ir kitokie iškrypėliai turi visas teises, bet ne tie, kurie stengiasi ugdyti moralę. Bet stebėtina, kad atsiranda advokatų, kurių moralė irgi prilygsta gatvės katinų moralei. Tokie eina į teismą ir drabsto purvais paskutinius moralės saugotojus.

Bet ir to negana. Šėtono broliai veržiasi į skautų vidų ir bando tą organizaciją sunaikinti iš vidaus.

[domu, kad ant dolerių yra užrašas "IN GOD WE TRUST" Argi bankininkai ir finansininkai yra paskutiniai kovotojai prieš šėtoną? O kodėl gi šėtono kariai nepakelia karo prieš dolerį? Kodėl jie kasdien susiduria su Dievu ir neprotestuoja. Tur būt kalba specialią maldą:

"Atleisk man, šėtone, kad

JAUNUČIŲ KREPŠINIS: REKORDINĖS ŽAIDYNĖS!

Metinės Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės, įvykusios gegužės 1-2 dienomis Klyvlende, praėjo sėkmingai. Varžybas vykdė Klyvlendo LSK "Žaibas", energingai vadovaujant jo pirmininkui Vidui Tatarūnui. Buvo rungtyniaujama aštuoniose klasėse, apimančiose penkias amžiaus grupes – nuo 7 iki 16 metų.

Didžioji varžybų dalis – šešiose klasėse – vyko Klyvlendo rytinio priemiesčio Mentor keturiose mokyklose. Dvi jauniausios klasės žaidė Boromeo College, Wickliffe ir Dievo Motinos lietuvių parapijoje Klyvlende.

Specialios Šv. Mišios žaidynių dalyviams, kurias aukėjo kun. Gediminas Kijauskas, įvyko šeštadienio vakare Dievo Motinos bažnyčioje. Jos buvo labai įspūdingos, sutelkusios per 500 žmonių. Jaukus "linksmavakaris" taip pat buvo puiki proga tiek sportininkams, tiek ir vadovams artimiau susipažinti ir pabendrauti.

Varžybų rezultatai

Pagal patikslintus duomenis pirmenybėse dalyvavo 8 sporto klubai su 53 komandomis: 22 berniukų, 14 mergaičių ir 17 mišrių. Dalyvavo 504 žaidėjai ir 62 vadovai bei treneriai, iš viso 566 dalyviai. Pagal dalyvių skaičių tai buvo rekordinės jaunučių krepšinio žaidynės. Iki šiol gausiausios buvo pernai Detroite, kur dalyvavo 45 komandos.

Daugiausia komandų atvežė Čikagos ASK "Lituanica" – 15. Toliau sekė Klyvlendo "Žaibas" su 11, Toronto "Aušra" – 6, Toronto "Vytis" ir Hamiltono "Kovas" – po 5, Detroito "Kovas" ir Filadelfijos "Aras" – po 4 ir Niujorko Lietuvių atletų klubas – 3. Žaidynės vyko aštuoniose aikštėse. Buvo sužaistos 77 rungtynės, iš kurių 55 įvyko šeštadienį ir 22 – sekmadienį.

Toliau pateiksime varžybų rezultatus kiekvienoje klasėje.

Berniukų B klasėje dalyvavo 6 komandos, kurios žaidė 2-se grupėse. A grupės laimėtojai tapo Čikagos "Lituanica", nugalėjusi Niujorko LAK 47:30 ir Klyvlendo "Žaibą-2" 61:11. B grupėje stipriausia buvo Toronto "Aušra", įveikusi "Žaibą-1" pasekme 71:55 ir Filadelfijos "Arą" 71:21. Finale "Lituanica" žaidė puikiai ir nesunkiai įveikė "Aušrą" 52:30. Kovoje dėl 3-os vietos "Žaibas" nugalėjo NY LAK 48:30, o dėl 5-os vietos "Aras" įveikė "Žaibą-2" pasekme 40:21. Iš ryškiau pasireikusių žaidėjų paminėtini Mikas Kavaliūnas ir Povilas Žukauskas iš "Lituanicos", Paulius Sergautis – "Aušros", Jeff Budrys ir Paulius Rukšėnas – "Žaibo", Ugnius Norkūnas – NY LAK.

Mergaičių B klasėje žaidė 4 komandos. Vienoje lentelės pusėje "Lituanica", nugalėjusi "Arą" 51:24 ir "Aušrą" 27:18, atsidūrė finale. Kitoje pusėje "Žaibas" pakliuvo į finalą, laimėdamas prieš "Aušrą" 33:30 ir "Arą" 29:9. Finalinės rungtynės buvo labai kovingos ir tik pratęsimas "Žaibui" pavyko laimėti čempionatą 20:18. Žaibietė Julija Lewis ir "Lituanicos" Audra Rupinskaitė pasižymėjo kaip atkakliausios kovotojos. Dėl 3-čios vietos "Aušra" turėjo padėti daug pastangų, kad laimėtų prieš "Arą" 26:22.

Berniukų C klasėje susitelkė net 9 komandos, iš kurių net 3 turėjo Čikagos "Lituanica". Dauguma komandų buvo gero lygio. Čia dominavo Lituanicos "žalioji" komanda, kuri įveikusi Detroi-

to "Kovą" 62:32, pateko į pirmąjį pusfinalį. Toje pačioje pusėje Niujorko LAK nugalėjo Hamiltono "Kovą" 59:58 pratęsimas ir taip pat pateko į pusfinalį. Į antrą pusfinalį pakliuvo "Žaibas", laimėjęs prieš "Vytį" 34:30 ir "Aušrą", įveikusi "Lituanicos" baltuosius 52:7. Pirmame pusfinalyje "Lituanicos" "žalieji" nesunkiai laimėjo prieš NY LAK 67:43, o antrame "Žaibas" nugalėjo "Aušrą" 34:27. Finale "Lituanicos" žalieji nesulaukė didesnio pasipriešinimo iš "Žaibo" ir tapo čempionais, laimėję 55:29. Dėl 3-os vietos pergalę pasiekė "Aušra" prieš NY LAK 38:35. Dėl 5-os vietos Hamiltono "Kovas" įveikė "Vytį" 39:38.

Mergaičių C klasėje buvo 4 komandos. Viršutinėje pusėje "Lituanica", nugalėjusi Hamiltono "Kovą" 34:9 ir "Žaibą" 36:13, atsidūrė finale. Iš kitos pusės į finalą pateko "Vytis", laimėjęs prieš "Žaibą" 25:10 ir prieš H. "Kovą" 37:14. Finale "Vytis" sunkiai pasiekė pergalę prieš "Lituanicą" 21:18. Rungtynės dėl 3-os vietos laimėjo H. "Kovas" prieš "Žaibą" 22:12.

Berniukų D klasėje dalyvavo 7 komandos. Viršutinėje pusėje į finalą pateko H. "Kovas", nugalėjęs "Vytį" 42:16 ir "Žaibą" 22:17. Iš kitos pusės į finalą nukeliavo Detroito "Kovas", laimėjęs prieš "Lituanicos" žaliuosius 38:15 ir prieš NY LAK 38:30. Labai gražioje finalinėse rungtynėse Hamiltono "Kovas" įveikė Detroito "Kovą" 38:22. Dėl 3-os vietos NY LAK įveikė "Žaibą" 38:29, o dėl 5-os "Lituanica" žalieji nugalėjo "Vytį" 24:15.

Mergaičių D klasėje žaidė 6 komandos. Po pirmųjų rungtynių į finalą pateko "Aušra" ir "Vytis". Laimėjo (Nukelta į 10 p.)

Mergaičių B klasės čempionės – Klyvlendo "Žaibas". Pirmoje eilėje (iš kairės): Jackie Lucas, Lina Gudėnaitė, Vaida Laniauskaitė ir Sara Doolin. Antroje – treneris Russ Bollam, Kate Slivers, Nida Degesytė, Saulė Tamošiūnaitė, Julie Lewis, Audra Motiejūnaitė. (Trūksta tren. Cl. Yanoska)

Berniukų B klasės trečiosios vietos laimėtojai – Klyvlendo "Žaibas". Iš kairės: treneris Algis Budrys, Saulius Kliorys, Jeff Budrys, Paulius Rukšėnas, Simas Laniauskas, Antanas Juodėnas, Kęstutis Aukštuolis, Tomas Tatarūnas ir "Žaibo" LSK pirmininkas Vidas Tatarūnas. (Nuotraukoje trūksta Ginto Civiņsko, Aido Idzelio ir Luko Laniausko)

JAUNUČIŲ KREPŠINIS

"Aušra" 19:16. Dėl 3-os vietos "Žaibas-1" nugalėjo Lituanicą 20:0, o dėl 5-os "Aras" įveikė "Žaibą-2" 27:4.

Jaunučių E klasėje žaidė 8 komandos. Į pirmą pusfinalį pateko Detrito "Kovas", laimėjęs prieš "Lituanicos" raudonosius 25:13 ir "Vytis", nugalėjęs "Žaibą" 26:16. Antrame pusfinalyje atsirado "Lituanicos" geltonoji komanda, įveikusi "Aušrą" 22:5 bei Hamiltono "Kovas", nu-

galėjęs "Lituanicos" žaliuosius 16:8. Pirmame pusfinalyje "Vytis" įveikė D. "Kovą" 24:10 ir pateko į finalą. Iš kitos pusės į finalą atkeliavo "Lituanicos" geltonieji, antrame pusfinalyje įveikę H. "Kovą" 24:8. Čempionais tapo "Lituanicos" geltonieji, finale lengvai laimėję prieš "Vytį" 24:8. Dėl 3-os vietos H. "Kovas" įveikė D. "Kovą" 14:4, o dėl 5-os "Lituanicos"

(Atkelta iš 9 psl.)

žalieji įveikė "Žaibą".

Jaunučių F "molekulių" klasėje dalyvavo 9 komandos. Kiek entuziazmo! Čempionatą laimėjo "Lituanicos" geltonieji, pakeliui įveikę "Arą" 10:2, "Žaibą-1" 18:2 ir finale "Aušrą" 16:2. "Aušra" pasiekė finalą, nugalėdama "Lituanicos" raudonąją komandą 5:2 ir Detrito "Kovą"

12:10. 3-ą vietą laimėjo D. "Kovas" įveikęs "Žaibą-1" 13:12, o 5-ą vietą – H. Kovas nugalėjęs "Lituanicos" žaliuosius.

Visi pirmas, antras ir trečias vietas laimėję žaidėjai buvo apdovanoti specialiai žaidynėms užsakytais autentiškais, dailiais medaliais. Ši renginį įamžino nors ir kuklus, tačiau gana informatyvus žaidynių leidinėlis-programa,

kuriame tilpo ne tik jų eiga, bet ir visų žaidėjų pavardės, šiek tiek žinių apie "Žaibą", ankstesnių metų laimėtojų sąrašas, keli sveikinimai ir gana gausūs komerciniai skelbimai. Žaidynių rengėjai ir gausūs talkininkai yra tikrai verti pagyrimo, o klubų vadovus ir žaidėjus sveikiname už pasiryžimą šiame renginyje dalyvauti.

Algirdas Bielskus

VACYS KAVALIŪNAS

(1907.VI.28 - 1994.V.15)

Minint 5-ąsias mirties metines

PAUKŠČIAI

(Novelė iš jo knygos "Šauksmas", Vilnius, 1998)

Kada tai buvo, nesvarbu. O kur – nei aš pati gerai nežinau.

Visa tai prasidėjo, kai vieną kartą, atidariusi langą, išgirdau čiulbant kelis paukščius. Tai tur būt buvo ne keli paukščiukai, o tikrai vienas. O gal jų buvo šimtai? Nežinau.

Didelis, šakotas ir senas medis, kuris augo prie namo, užstodavo beveik visą pro langą matomą vaizdą. Ir tenai kažkur, pasislėpę nuo visų, gyveno mano paukščiai. – Kažkur šitame dideliame pasaulyje buvo vienas mažas ir atskiras pasaulėlis.

Aš tenai kiek laiko gyvenau. Pradžioje viskas atrodė gana normaliai. Kasdien atidarydavau tą langą, matydavau tą seną medį ir girdėdavau tų paukščių giesmes. Tai būdavo labai malonu, nes man patikdavo tų paukščių giesmės, nors juos aš retai kada pamatydavau: pasirodydavo ir tik blykst ir vėl dingdavo tarp tankių lapuotų medžio šakų.

Netoli buvo gražus miš-

kas ir žali laukai. Vieną kartą aš išėjau iš namų. O paskui pradėjau išsėdinėti vis dažniau ir dažniau...

Išsėdavau vienus vieną ir klausydavau tų paukščių čiulbėjimo. Tada aš juos vis dažniau ir dažniau pamatydavau. Ir jie pasidarė tikri mano draugai. Jie ir parodė man tą savo mažąjį pasaulį tarp šakotų medžių ir tankių jų lapų.

Aš tenai sužinojau apie vieną paukščiuką, kuris buvo atskridęs iš labai toli... Tasai medis jam labai patiko, ir jis nusprendė tenai, vienoje medžio šakelėje, pasilikti. Bet jie! – Jie nulažė to medžio šaką, ir paukščiukui joje neliko vietos. Ir jis, palikęs tą medį, vėl išskrido labai labai toli. Ir daug kas tada verkė.

Kai kas tenai ir mirė. Bet dėl jų gal būt ašarų ir nereikėjo, nes mes žinojome, kad paukščiai dar vis mums tebegieda.

Daug kam nepatiko nei tas medis, nei tie paukščiai. Ir jie vis bandydavo tuos paukščiukus sužeisti. Keli paukščiukai todėl, ieškodami lai-

mės kitame medyje, iš ten išskrido. Ir tikrai tie, kurie labai mylėjo tą vietą, jos nepaliko. Ir tai jie galėjo suprasti skausmą tų, kurie turėjo išskiliauti.

Laikas bėgo... Ir tie keliai, kurie man darėsi vis geriau pažįstami, kaskart vis atrodė gražesni, ir aš juose vis surasdavau ką nors ypatingo, ko niekam negalėdavau išaiškinti.

Vieną kartą jie pasibeldė į mano duris. Ir tik tada supratau, kaip laikas greitai prabėgo... Aš vėl atidariau tą seną langą. Bet dabar jis jau buvo man per mažas – aš jau buvau gyvenusi tenai, lauke. Ir aš jau žinojau, kur yra mano vieta tarp tų medžių. Ir supratau, kad aš jau taip pat buvau beveik paukštis. Kartais net galėdavau ir skristi...

Dabar... atrodo, kad viskas tebuvo tikrai sapnas. Tokios vietos aš niekur kitur neradau. O tą vietą, kur čiulba paukščiai, žino tikrai keli... Ir niekas daugiau.

A. A. ALEKSANDRAS KOSTKUS - KOSTKEVIČIUS (1912-1999)

Velionis gimė ir augo Kaune. 1934 m. baigė "Aušros" berniukų gimnaziją. Studijavo Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos ir matematikos fakultete, 1935-1938 m. PLP karo mokykloje, aviacijos skyriuje. Baigus Karo mokyklą, jam suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis. Tarnavo karo aviacijoje Kaune. 1940 m. birželį pakeltas į leitenantus. Perorganizavus Lietuvos kariuomenę į 29-ąjį korpusą, tarnauja aviaeskadrilėje Ukmergėje.

1941 m. birželio 23-ąją A. Kostkus ir kiti lietuvių lakūnai susišaudė su sovietų daliniais ir pasitraukia iš kariuomenės. 1950 m. A. Kost-

kus suimamas, nuteisiamas 25 m. kalėti, išvežamas į Vorkutos lagerius. Tremtyje ėmė tapyti. Grįžo į Lietuvą 1956 m. Dirbo ir gyveno Kaune. Išėjęs į pensiją, atsidėjo kūrybai. Tapė aviacijos, Lietuvos istorijos, religijos ir tremties tematika. Suruošė parodas Vilniuje ir Kaune. Jo paveikslų yra įsigiję M. K. Čiurlionio dailės, Istorijos, Vilniaus dailės ir Kauno IX forto muziejai. Lietuvos Vyriausybė 1991 m. lapkričio 22 d. suteikė A. Kostkui dimisijos majoro laipsnį, apdovanojo S. Dariaus ir S. Girėno atminimo medaliu.

Lietuvos karininkų ramovė

Mielam

A. † A.

DR. EDMUNDUI JUODĖNUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame žmonai BIRUTEI, dukrai DALIAI, sūnums GINTAUTUI ir JURGIUI bei jų šeimoms ir drauge liūdime.

Antanina, Pranas ir Rasa Petraičiai,
Judita ir Kęstutis Petraičiai,
Jūratė ir Juozas Šepikai

A. A. KAZIMIERA GEDMINAITĖ – MATTIS (MATIJOŠAITIENĖ)

Gimė 1904 m. vasario 17 d. Kretingos apskrityje, Mosėdžio valsčiuje, Geidučių kaime, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Labai anksti vaikystėje neteko motinos. 1927 m. baigė Telšių mokytojų seminariją. 1932 m. sumainė aukso žiedus su inž. Nikodemu Matijošaičiu.

Kazimiera turėjo dvi sesutes ir broliuką. Abi seserys su šeimomis buvo išvežtos į Sibirą, kur mirė didelė dalis jų šeimų. Sesers Valės vyras daktaras Šarkis buvo rusų sušaudytas Sibire, o dukrelės ir sūnus mirė. Kazės ir vyro inž. Nikodemo pastangomis sesuo Valė Šarkienė ir sesuo Teodora Laimienė su šeima

grįžo iš Sibiro. Dabar yra likusi gyva tik jauniausia sesuo Valė Šarkienė, kuri gyvena Kaune.

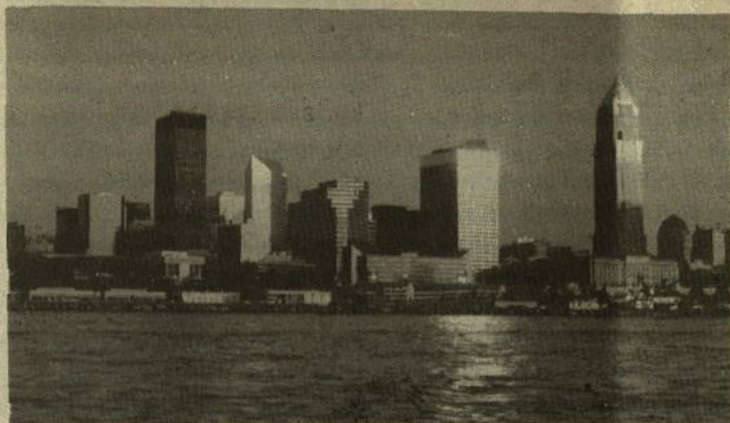
1944 metų rudenį Kazimiera su vyru inž. Nikodemu, sūnum Edvardu ir dukra Nijole pabėgo nuo komunistų į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į Australiją. Pagaliau 1955 m. pasiekė Ameriką. Los Angeles mieste išgyveno iki mirties, čia augindama anūkus ir kovodama už Lietuvos išlaisvinimą bei teikdama pagalbą nuo komunistų nukentėjusiems. Kazė buvo aktyvi Los Angeles lietuviškos bendruomenės narė. Daugelį metų buvo Tarptautinės Moterų federacijos prezidentė.

A. a. Kazimiera Matijošaitienė mirė 1999 m. kovo 30 d. Po gedulingų pamaldų Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčioje palaidota Glendale Forest Lawn kapinėse šalia anksčiau mirusio vyro.

Nuliūdę liko sūnus ir dukra, marti, žentas, šeši vaikaičiai, du provaikaičiai, sesuo Lietuvoje ir kiti giminės bei draugai Lietuvoje ir Amerikoje.

Tegul ilsisi Viešpaties ramybėje ši kilni, darbšti, protinga, mylėjusi artimą, daug ašarų nušluosčiusi, daug kam gyvenimo našta palengvinusi moteris. Tegul bus Tau lengva Amerikos žemė.

RUOŠIAMĖS LIETUVIŠKŲ RADIJO LAIDŲ 50-MEČIUI

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 22 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 23 d., 4 v. p.p., DM parapijos Konferencijų kambaryje – poezijos vakaras. Dalyvauja poetai: Balys Auginas, Aurelija Balašaitienė, D. Staniškienė ir rež. Vytautas V. Landsbergis.

• GEGUŽĖS 26 d. 8 v.v. Dievo Motinos parapijos Konferencijų kambaryje – APPLE organizacijos pranešimas apie 1999 metų vasaros planus. Rengia APPLE nariai. Kviečiame dalyvauti.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Traagiškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. [važiavimas iš Euclid g.

• RUGPJŪČIO 27 d. – Lietuvių kultūros darželių vakaras Gwin Estate sodyboje.

• RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFAS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo Lietuvių golfo klubas.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo progra-

mos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės. Cuyahoga Community College, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".

• RUGSĖJO 25 d. – "Vilungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

Pasirengimo "Tėvynės garsų" radijo laidų 50-mečio minėjimui komitetas. V. Stankaus nuotr.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Lietuvišką radijo laidą "Tėvynės garsai" Klyvlende (Cleveland, OH) 1949 m. įkūrė Antrojo pasaulinio karo pabėgėlis Jaunutis Nasvytis ir šiame Amerikos mieste gimęs Kęstutis Šukys, kuris tuo metu dirbo "Superior Savings" banke. Per šį banką buvo suteikta finansinė parama lietuviškoms radijo programoms. Į talką atėjo "Čiurlionio" ansamblis ir jo vadovas Alfonsas Mikulskis.

Per 50 metų lietuvių radijo programos tikslas buvo: "Gimtasis žodis ir lietuviška daina tegul gaivina Nemuno šalies prisiminimus". Pirmuoju pranešėju ir redaktoriumi buvo pakviestas poetas Balys Auginas, kuris šias pareigas stropiai vykdė iki 1955 m. Jis ir pavadino naująją programą "Tėvynės garsais". Taip vadinosi ir Nepriklausomos Lietuvos Kauno radijo sekmdieninė laida, kurioje jam teko būti pranešėju.

Ilgiausiai lietuvių radijui vadovavo Juozas Stempuzis – iki pat mirties 1992 m. Jis šią programą išstobulino iki profesinio lygio. Buvo įkurti "Baltijos aidai" anglų kalba (pranešėjas – Raimundas Ku-

dukis), "Moters pasaulis" (pranešėja – Milda Lenkauskienė). 1981 metas kunigas Gediminas Kijauskas įsteigė religinę programą "Gyvenimo varpai", kuriai vadovauja iki šiol. Ona Šilėnienė veda lietuvių kalbos pamokėles.

Lietuvių programai, kaip ir Juozo Stempuzio įkurtai laidai "Keliaujantis mikrofonas" teko keliauti iš vienos radijo stoties į kitą. Pagaliau jo troškimas rasti pastovius namus išsipildė, kai John Carol universiteto studentės Ingridos Nasvytės pastangomis buvo gautas laikas JC stotyje.

Juozui uoliai talkino Dalia Staniškienė ir Kristina Kuprevičiūtė. Jam mirus, vakarinė laida WCPN buvo perduota Kristinai Kuprevičiūtei, kuri sėkmingai tesia tą darbą. O pagrindinę sekmdienio rytmečio programą perėmė Aldona Stempuzienė. Ji sėkmingai darbuojasi iki šių dienų. Jai nuoširdžiai talkina: Dalia Staniškienė, Danutė Dundurienė, Romas Zorska. Dievo Motinos parapijos laidų "Gyvenimo varpai" redaktorė yra Nijolė Kersnauskaitė.

Jei Aldona Stempuzienė yra "Tėvynės garsų" programos įkvėpėja, tai inžinierių Greg Priddy tenka vadinti jos techniniu vadovu. Jo sugebėjimų dėka programoje panaudojama nauja aparatūra, pritaikomi įvairūs techniniai patobulinimai. Be to, Greg Priddy jau 7 metai ruošia laidas anglų kalba ir yra jų pranešėju. Įdomu, kad jis gana noriai dalyvauja O. Šilėnienės kalbos pamokėlėse.

Pažymėti 50-mečio jubiliejų numatyta rugsėjo 11 d. Lietuvių namuose. Sudarytas pasiruošimo šiai šventei komitetas iš organizacijų bei asmenų, dirbusių su a. a. Juozu Stempuziu: Garbės pirmininkas – Kęstutis Šukys, pirmininkas – Jurgis Malskis, vicepirmininkai – Zenonas Dučmanas ir Algis Rukšėnas. Dr. Raimundas Šilkaitis komitete atstovauja LB apylinkę, Henrikas Pikturna – pensininkų klubą, Algirdas Matulionis – "Vilties" draugiją, kun. G. Kijauskas ir N. Kersnauskaitė – Dievo Motinos parapiją, – LB, Algis Pautienis – ALT skyrių, Remigijus Belzinskas – "Pilėnų" skautų tuntą, Raimundas Butkus ir Vilija Klimienė – "Neringos" skaučių tuntą bei šv. Jurgio parapiją. Į komitetą taip pat įeina šie organizacijų atstovai: Richard Marks ir Vytautas Staškus – Lietuvos vyčių 25-oji kuopa, Vincas ir Nora Čėčiai – LŠS "Žalgirio" kuopa, Jonas Citulis – "Ramonė", R. Zorska, Rita Matienė ir Aldona Zorskienė – "Korp! Giedra", Salomėja Šukienė, Nijolė Maželienė, Marija Mikonienė – "Ateities" klubas, Aurelija Balašaitienė, Vacys Rociūnas ir dr. V. Stankus – spaudos atstovai, LR Garbės Gen. konsulė Ingrida Bublienė atstovauja vyr. skaučių "Židinį".

Dr. V. Stankus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

ATSISVEIKINOME SU A. A. R. PERK

Balandyje po sunkios ligos iškeliavo tautybių milžinas, buvęs *Cleveland, OH* miesto meras **Ralph Perk**.

Jo nuopelnai mūsų miestui ir ypatingai jo tautinėms grupėms buvo labai dideli. R. Perk davė pradžią miesto atgimimui su *Erievue* ir kitais projektais. Jis buvo Tautybių sąjūdžio (*Nationalities movement*) steigėjas ir ilgametis pirmininkas bei Pavergtųjų tautų (*Captive Nations*) dvasinis vadovas. Šių organizacijų dėka buvo išrinkti vietiniai merai ar net *Ohio* valstijos gubernatoriai, kongresmenai, senatoriai, palankūs Rytų Europos išsilaisvinimo siekiams. Kai tai pavyko, R. Perk organizavo sąjūdį, kaip

įtraukti tas tautas į NATO.

Atsisveikinimas su R. Perk įvyko miesto rotušės Rotundoje. *Ralph Perk Jr.* a.a. mero sūnus su šeima ir kitais giminėmis priėmė užuojautas iš *Ohio* gubernatoriaus *Bob Taft*, mero *Mike White*, kongresmeno *Dennis Kucinich* ir kitų valdžios pareigūnų bei draugų. Užuojautą išreiškė ir tautinių grupių atstovai: čekų - *Vaclav Hynar*, lietuvių bendruomenės - šių eilučių autorius ir kt. Sekančią dieną dalyvauti buvusio mero R. Perk laidotuvsė iš Vašingtono atskrido ir *Ohio* valstijai atstovaujantis senatorius *George Voinovich*.

Dr. V. Stankus

William Jakubs Receives Award "The Jakubs and Son Funeral Home" pranešimas

Mr. William Jakubs, Sr. received an award at ceremonies held during the State Convention Of the Ohio Funeral Directors Association in Columbus on April 29, 1999. The award stated that it was in recognition of "Faithfully serving the people of the community as a Licensed Funeral Service Professional for 50 years". Mr. Jakubs was one of the youngest Funeral Directors present to receive

the award at the age of 71. He is a member of the National Funeral Directors Association, Ohio Funeral Directors Association and the Cuyahoga Funeral Directors Association. He has held office in the Cuyahoga Funeral Directors Association. The Jakubs & Son Funeral Home is also celebrating it's 75th year anniversary of service to the Lithuanian Community.

AUKOS LIETUVYBEI

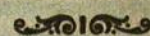
"DIRVAI" AUKOJO:

\$200 - Č.I. Šatkai,
\$150 - K. Balaišis,
\$120 - J.R. Ardžiai,
\$100 - Dr. V.A. Mauručiai,
M. Mikonienė, G. Natkevičienė, A.B. Pautieniai, P.A. Razgaičiai, V.R. Vilkutaičiai
\$81 - B.A. Karkliai,
\$75 - F.J. Klimaičiai,
\$60 - K.D. Paškoniai, Dr. J.I. Stankaičiai,
\$50 - V.L. Apaniai, G.V. Bučmiai, M. Gervelis, J. Gudėnas, J. Jasinevičius, P.J. Kloriai, A.Lūža, H.M. Macijauskai, V.A. Miškiniai, Z.S. Obeleniai, A. Petrauskis, V. O. Rociūnai, I. Sušinskienė,

Dr. E.R. Šilgaliai, V.T. Urbaičiai,
\$40 - V.J. Balai, Dr. R.D. Liaubai, A. Mackuvienė, K.M. Marcinkevičiai, R.R. Minkūnai, J.B. Vasariai,
\$35 - M.G. Aukštuoliai, S. Laniauskienė, H.S. Stasai, A. Styra, V. O. Šilėnai,
\$30 - S.J. Butrimai, Prel. A. Goldikovskis, J.S. Kazlauskai, S.K. Lazdiniai, S. Radzevičiūtė, O. Skardienė, V. Sniečkus, I. Stankus,
\$25 - A. Babickienė, P. N. Bieliniai, E. Čigienė, A. Giedraitienė, Dr. J. Kavaliūnaitė, (Pabaiga - kitame numeryje)

G. E. Mattis, La Canada, CA - a. ta. Kazimieros Gedminaitės-Mattis (Matjošaitienės) atminimui 100
G. Balanda, Warren, MI 35
M. Pautienis, Barnstable, MA 20
P. Petraitis, St. Pete. B., FL 20
V. Zentins, Canada 20
Dr. D. Giedraitis, St. Pete., FL 15
T. Dulieba, Cleveland, OH 10
R. Balsys, Ponte Vedra B., FL 10
A. Jankauskas, Woodhav., NY 5
A. Pesys, Dearborn Hts., MI 5
V. Zavadskas, Canada 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

KONGRESMENAS DENNIS KUCINICH

Kongresmenas *Dennis Kucinich*, vienas iš "Baltic Caucus" kopirmininkų, dalyvavęs savo naujos įstaigos atidaryme Klyvlendo vakarinėje dalyje, papasakojo tautinių grupių atstovams, kodėl Amerika taip stengėsi įtraukti Rusiją tarpininkauti Kosovo krizėje. Juk NATO turės su ja reikalų ateityje, kai vėl plės. Kongresmenas taip pat žada papasakoti lietuviams, kokios galimybės Lietuvai tapti NATO nare ir kokios kliūtys jos dar laukia, siekiant šio tikslo.

Dr. V. Stankus

Kongresmenas Dennis Kucinich tarp rėmėjų - savo naujos įstaigos atidarymo šventėje.
V. Stankaus nuotr.

"TAUPA"
bus uždaryta
"Memorial Day"
savaitgalyje:

gegužės 29 d., šeštadienį, gegužės 30 d.,
sekmadienį ir
gegužės 31 d.,
pirmadienį.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?
Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

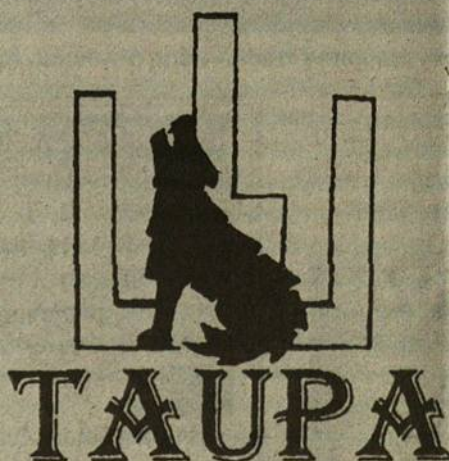
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000